

آزمون ۸ از ۱۳

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

**پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی
سنجش دوازدهم - مرحله پنجم
(۱۳۹۸/۱۱/۲۵)**

ادبیات و علوم انسانی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

فارسی و نگارش

۱. گزینه ۴ درست است.
باز کند: دور کند، جدا کند // شد: رفت، گذشت // باز گرفت: مهمان کرد
در متن گزینه ۴، با توجه به ادامه متن «درمی گذرد» یعنی می‌بخشاید که در فارسی امروز نیز این معنای «درگذشتن» رواج دارد.
۲. گزینه ۱ درست است.
هم معناها: (۱) عندلیب و هزاردستان (۲) رایت و بیرق (۳) عرش و سریر
متضادها: (۱) شریعت و طریقت (۲) افراط و تفریط (۳) مرشد و سالک (۴) رام و توسن
۳. گزینه ۱ درست است.
(۱) اسطوره: سخنان یا اشخاص و آثاری که مربوط به موجودات یا رویدادهای فوق طبیعی روزگار باستان است و ریشه در باورها و اعتقادات مردم روزگار کهن دارد.
(۲) بیرنگ: طرح اولیه، نمونه و طرحی که نقاش به صورت کم‌رنگ یا نقطه‌چین بر کاغذ می‌آورد و سپس آن را رنگ‌آمیزی می‌کند.
(۳) حمایل کردن: محافظ قرار دادن چیزی برای چیز دیگر
۴. گزینه ۳ درست است.
(۱) آذر (آتش) (۲) صورآوا (با صدایی همانند نفع صور) (۳) طورآسا (به عظمت کوه طور) (۴) آرش (قهرمان اسطوره‌ای ایران)
۵. گزینه ۴ درست است.
گزینه ۱: ۱- تشر
گزینه ۲: ۱- طوف (طوف و چرخش) ۲- مرقه (صاحب رفاه)
گزینه ۳: ۱- طمانینه
گزینه ۴: ۱- فراق ۲- مرهم ۳- از بهر
۶. گزینه ۲ درست است.
شست (دام) ماهیان // قیامت خاستی (برمی‌خاست) // گزارم فرض (نماز واجب به جای آوردم)
۷. گزینه ۳ درست است.
(۱) «پیرمرد چشم ما بود» از «جلال آل احمد» است. (۲) نثر کتاب «روزها» ساده و روان است نه سهل ممتنع. (۳) «مثنوی معنوی» تحت تأثیر «منطق الطیر» عطار سروده شده است.
۸. گزینه ۳ درست است.
«بی‌بر» و «پرتمر» متضاد هستند. مصراع دوم بیت سوم، مثال و مصداقی است در مورد مصراع اول آن و بیت‌ها قابل جابه‌جا شدن هستند. ← اسلوب معادله
شاعر برای عمر طولانی درخت سرو دلیل شاعرانه و ادبی ذکر کرده است: سرو چون آزاده است و دل به ثمرات و خواسته‌های دنیایی نبسته است، طولانی‌تر از درختان پرمیوه زندگی می‌کند. ← حسن تعلیل
۹. گزینه ۴ درست است.
گزینه ۱: ۱) تشبیه می به لعل
گزینه ۲: ۱) تشبیه لعل (لب یار) به آب خضر
گزینه ۳: ۱) تشبیه آینه به چشم عاشقان (۲) تشبیه بر و پیکر یار به سیم (نقره) (دقت داشته باشید که «سیمین‌بر» بدل «تو» است).
گزینه ۴: ۱) تشبیه روی یار به بهشت (۲) تشبیه حوض کوثر به آینه (۳) تشبیه رخسار به آتش (۴) تشبیه آینه به مجمر (آتشدان)

۱۰. گزینه ۲ درست است.

آ: «زندانی بودن انفجار» متناقض نما است.

ب: قرار: (۱) عهد و میثاق (۲) آرامش و سکون ← ایهام

پ: شاعر علت شکستن غنچه و تبدیل شدنش به گل را بی طاقتی غنچه از دوری بارش می داند. ← حسن تعلیل

ت: مصراع دوم بیت از مولانا (عارف رومی) است که صائب تبریزی آن را در شعر خود تضمین نموده است.

ث: شاعر برای «نام» بو و رایحه در نظر گرفته ← حس آمیزی

۱۱. گزینه ۲ درست است.

«زره»ها استعاره از موجهایی است که هنگام وزش باد بر سطح آبگیر شکل می گیرد. شاعر علت ایجاد موج بر سطح آبگیر را نه

وزش باد، بلکه ترس آبگیر از آب یخزده جویبارها می داند که بهمانند شمشیرهایی براق به سوی او کشیده شده است.

۱۲. گزینه ۳ درست است.

گزینه ۱: دم کره‌نای در آن روز گوشِ فلک را همچون صخره کر کرد.

مفعول

گزینه ۲: غبار بر اطراف رویش چو (مانند) گردِ مشک تاتار بر گردِ (دور) ماه، نشسته بود.

متمم

گزینه ۳: چو (وقتی که) از دور تاج شاهنشاه را دید، نیایش کنان پیش تختش دوید.

قید

گزینه ۴: شاهنشا او را سخت (محکم) در آغوش گرفت.

قید

۱۳. گزینه ۲ درست است.

گزینه ۱: «و» در مصراع اول، حرف ربط بین دو جمله است و «و» در «مرز و بوم» میان وند است؛ بنابراین در این گزینه نقش

تبعی یافت نمی شود.

گزینه ۲: (۱) «سر» معطوف به «جان» است. (۲) «زال» معطوف به «فرامرز» است. (۳) «آن گو نامدار» بدل «زال» است.

گزینه ۳: (۱) رفیق دوم نقش تکرار دارد (واو مابین «درد» و «دریغ» حرف ربط است چونکه بین دو شبه جمله آمده است.)

گزینه ۴: با توجه به مفهوم، تمام «و»ها در مصراع دوم از نوع همراهی (معیت) هستند و حرف اضافه محسوب می شوند؛ لذا در

این بیت نقش تبعی یافت نمی شود.

۱۴. گزینه ۱ درست است.

گزینه ۱: گام پای مردم شوریده، خود، هم از گام دیگران پیدا بُود همچنان که می بینید، کل بیت از یک جمله ساده تشکیل

نهاد بدل نیز متمم مسند فعل

شده است که با نهاد آغاز شده و به فعل ختم می شود.

گزینه ۲: فعل در پایان جمله نیامده است.

گزینه ۳: بیت از دو جمله تشکیل شده که هسته و وابسته اند:

آن به [است] (جمله پایه) که همه شب در قبله طاق ابراونش نماز خوانی (جمله پیرو)

گزینه ۴: فعل در پایان جمله نیامده است. («داد» به معنی عدالت است.)

۱۵. گزینه ۱ درست است.

بریدن ← بن مضارع + ا ← بُرْأ: صفت فاعلی

شایستن ← بن مضارع + ان ← شایان: صفت فاعلی

پروردن ← بن مضارع + ان ← پرورگار: چنین واژه‌ای کاربرد ندارد.

نمودن ← بن مضارع + نده ← نماینده: صفت فاعلی

پنداشتن ← بن ماضی + ار ← پند/شتار: چنین واژه‌ای کاربرد ندارد.

خفتن ← مصدر + ی ← خفتنی: چنین واژه‌ای کاربرد ندارد.

۱۶. گزینه ۳ درست است.

گزینه ۱: خاک راه فقر بودن [به عنوان] کیمیای ما بس است.

نهاد متمم مسند

گزینه ۲: خم آن دلستان ابرو محرابم را بگرداند (تغییر دهد).

نهاد مفعول

گزینه ۳: خاک درگه گردون اساس او بر تارک خورشید و ماه تاج زر است.

نهاد متمم مسند

گزینه ۴: [ای] صبا در گردنت [است که] چو (وقتی که) تنم خاک ره شود...

منادا مسند نهاد مسند

۱۷. گزینه ۳ درست است.

«مرغ سحر» در این جا نماد آزادی خواهان و ندادهندگان آزادی است. «شب تار» نماد حکومت استبدادی و ستمگر است. «شمع مرده» (آن که در فضای تاریک شب، روشنی می آفریند و بر سر آن جان خود را از کف می دهد)، نماد شهید راه آزادی است.

۱۸. گزینه ۱ درست است.

در بیت گزینه ۱، شاعر زندگی اش را بی روح و همانند مرگ می داند؛ درست برعکس توصیف بیت صورت سؤال از زندگانی یک شهید که لبریز از زندگی است.

۱۹. گزینه ۴ درست است.

«پایان نپذیرفتن پیکار با دشمنان میهن، پس از مرگ شهید» مضمونی است که در سروده صورت سؤال و سایر بیت ها مشترک است. (بیت گزینه ۴ بر شکیبایی و تحمل سختی ها تأکید دارد).

۲۰. گزینه ۲ درست است.

در هر دو بیت، مولانا انسان را همانند دانه ای تصویر کرده است که پس از در خاک شدن (مردن) جوانه می زند و از نو می روید (بعث و حشر)

۲۱. گزینه ۴ درست است.

لاله نماد شهید است و از خون شهید گرچه به ظاهر صدایی بر نمی خیزد اما بلندتر از هر فریادی صدای مظلومیت مردم را به گوش جهانیان و خداوند می رساند. این مضمون مشترک از تصویرسازی بیت گزینه ۴ و شعر متن سؤال قابل برداشت است.

۲۲. گزینه ۲ درست است.

با توجه به برداشت کلی خواننده از متن «پیرمرد چشم ما بود» مشخص می شود که ماندن در چهار دیواری کوتاه خانه های شهر، حس خوب زندگی را از نیما یوشیج که زاده روستاهای کوهستانی بود، گرفته بود و او در میان شهرنشینان احساس بیگانگی و غربت می کرد، لذا آرامش و تسلای خود را در بازگشت به روستا و زندگی روستایی خود می دید و از شهر گریزان بود. این مضمون از بیت ۲ بر نمی آید زیرا در این بیت، شاعر از خود خویشتن (وجود مادی خود) ناراضی و گریزان است.

۲۳. گزینه ۳ درست است.

در هر دو بیت «نترسیدن از مرگ» مطرح است. «حیثیت مرگ» در ترسناک بودنش است و کسی می تواند آبروی مرگ را ببرد که از آن نترسد. در بیت گزینه سوم نیز شاعر مرگ را مانند باغ و بوستان می داند زیرا او را به دیدار خداوند متعال نزدیک تر می سازد. این مرگ نه [نیست، بلکه] باغ و بوستان است زیرا که او (مرگ) راهی ست که به خانه دوست می انجامد.

۲۴. گزینه ۲ درست است.

غزابت تصویر در بیت صورت سؤال این است که دریا، مشک بر دوش بکشد! در بیت دوم نیز چنین تصاویر غریبی ساخته شده است: ماه بر روی سرو قرار گرفته و مشک و عنبر از ماه به زیر روان شده است. (با توجه به معنای استعاره «سرو»، «ماه» و «مشک و عنبر» که به ترتیب به جای قامت یار، چهره یار و گیسوی یار آمده اند، این تصویرسازی غریب تعبیرپذیر است همچنان که در بیت صورت سؤال «دریا» استعاره از روح گسترده و سخاوتمند شهید است.)

۲۵. گزینه ۱ درست است.

در هر دو سروده، «باقی ماندن نام و یاد» مورد تأکید است.

عربی، زبان قرآن

۲۶. گزینه ۲ درست است.

انزَعَجَ ← آزرده شد (رد سایر گزینه‌ها) - فعل الرجل ← رفتار آن مرد (رد سایر گزینه‌ها) - بود ← در گزینه ۳ اضافی است.

۲۷. گزینه ۳ درست است.

لَيْتَ ← کاش (رد گزینه ۱) - ثَمَرٌ ← میوه دهد (رد سایر گزینه‌ها) - حَتَّى نَأْكُلَ ← تا بخوریم (رد گزینه‌های ۱ و ۴) - «بتوانیم» در گزینه ۲ اضافی است.

۲۸. گزینه ۱ درست است.

يُجِبُ ← پاسخ دهد (رد گزینه ۳) - قِيلَ أَنْ يَسْمَعَ ← پیش از اینکه بشنود (رد گزینه‌های ۲ و ۴) - يُعَارِضُ ← مخالفت کند (رد گزینه ۳) - قَبْلَ أَنْ يَفْهَمَ ← پیش از آنکه بفهمد (رد گزینه ۲) - يَحْكُمُ ← حکم دهد، قضاوت کند (رد گزینه ۳) - لَا يَعْلَمُ ← نمی‌داند (رد گزینه ۳) - جَاهِلٌ ← نادان (رد گزینه ۲) - «يَقِينًا» در گزینه ۳ اضافی است - «چیزی» در گزینه ۴ اضافی است.

۲۹. گزینه ۴ درست است.

السَّنَجَابِ الطَّائِرِ قَادِرٌ عَلَى الطَّيْرَانِ ← سنجاب پرنده قادر به پرواز است، می‌تواند پرواز کند (رد گزینه ۱) - أَكْثَرُ مِنْ ← بیش از (رد گزینه ۳) - فِي قَفْزَةٍ وَاحِدَةٍ ← در یک پرش (رد گزینه ۳) - اسلوب جمله بندی عبارت ۲ درست نیست: السَّنَجَابِ : مبتدأست - «که» در عبارت ۲ اضافی است.

۳۰. گزینه ۳ درست است.

عندما ← وقتی - هنگامی که (رد گزینه‌های ۱ و ۲) - انصَمَّ ← پیوست، ملحق شد (رد گزینه‌های ۱ و ۲) - نُقِلْتُ (مجهول) ← منتقل شد (رد گزینه ۴)

۳۱. گزینه ۱ درست است.

غرساً ← نهالی (رد گزینه ۲) - يَكْتُبُ ← می‌نویسد (رد گزینه ۳) - مَا ← آنچه (رد گزینه ۴) - يَنْبِثُ ← می‌روید (رد گزینه‌های ۱ و ۲) - ثَمَرٌ ← میوه (رد گزینه ۴) - ذَلِكَ الْغَرْسُ ← آن نهال (رد گزینه ۳)

۳۲. گزینه ۳ درست است.

تصحیح خطاهای سایر گزینه‌ها ۱- دانش آموزان بجز یکی از آنها در سالن امتحانات حاضر نشدند. (استثناء) ۲- لا تَقْل : نگو (فعل نهی) ۴- القوم الكافرون : قوم کافر (ترکیب وصفی) - روح : رحمت.

۳۳. گزینه ۴ درست است.

تصحیح خطاهای گزینه ۴: نلن تتالوا ← دست نخواهید یافت - حَتَّى تُتَّفَقُوا ← تا اتفاق کنید

۳۴. گزینه ۲ درست است.

اسلام آورد ← أسلمت (رد سایر گزینه‌ها) - در گزینه ۱ (أَسْلَمَ) با الشَّيْمَاءِ مطابقت نکرده است - پس از دفاع از پیامبر ← بعد الدِّفَاعِ عَنِ النَّبِيِّ (ص) (رد گزینه‌های ۱ و ۳) - قوم خود ← قومها (رد گزینه ۴)

۳۵. گزینه ۱ درست است.

همه گزینه‌ها بجز گزینه یک حکایت از این دارد که تا وقتی به چیزی دست پیدا نکرده‌ای و آن را نداری بیشتر ارزشش را می‌دانی.

ترجمه درک مطلب :

انار میوه‌ای است که از دانه‌هایی قرمز تشکیل می‌شود که حاوی شهدی شیرین یا ترش است و فصل انار از اواخر تابستان شروع می‌شود تا اوایل زمستان و برای انتخاب میوه رسیده (انار) باید سنگین باشد و پوست بیرونی‌اش سفت باشد. انار از میوه‌هایی به شمار می‌آید که با توجه به داشتن درصد بالایی از آهن، در از بین بردن کم خونی نقش مهمی را ایفا می‌کند و آن تعدادی فایده دیگر برای سلامتی انسان دارد. از آن جمله : به بهبود فرآیند هضم کمک می‌کند و از خطر ابتلا به بیماری‌های

قلبی می‌کاهد. پس فشار خون را که یکی از علتهای اصلی حمله‌های قلبی و سکتته‌های مغزی است پایین می‌آورد و آن برای بهبود حافظه بینایی و کلامی هنگام سالخوردگی و نیز پس از عمل جراحی مفید است.

۳۶. گزینه ۴ درست است.

با توجه به متن، انار از بیماری‌های قلبی جلوگیری می‌کند و یک میوه پاییزی است و وقتی می‌رسد پوست بیرونی‌اش سفت می‌شود.

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- باعث ابتلا به بیماری‌های قلبی می‌شود. ۲- آن یکی از گونه‌های میوه‌های زمستانی است. ۳- پوست بیرونی‌اش همیشه سفت است. ۴- آن سرشار از عنصر آهن است.

۳۷. گزینه ۱ درست است.

با توجه به متن، انار برای افرادی که فشار خون بالایی دارند مفید است. ضعف بینایی و کلامی معمولاً در سالخوردگی ایجاد می‌شود نه اینکه بهبود یابد. دانه‌های قرمز انار در داخل پوست بیرونی آن قرار دارد.

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- درخت انار در نیمه دوم سال شمسی میوه می‌دهد. ۲- انار برای افرادی که فشار خون پایین دارند سودمند است. ۳- معمولاً هنگام سالخوردگی حافظه بینایی و کلامی بهبود می‌یابد. ۴- دانه‌های قرمز انار روی پوست بیرونی‌اش قرار دارند.

۳۸. گزینه ۳ درست است.

با توجه به متن، خوردن انار در سالخوردگی بسیار مفید است.

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- میوه رسیده انار سنگین‌تر از بقیه است. ۲- انار فواید زیادی برای سلامتی بدن دارد. ۳- خوردن انار هنگام سالخوردگی ممنوع است. ۴- از مهمترین علتهای سکتته‌های قلبی و مغزی، فشار خون است.

۳۹. گزینه ۳ درست است.

يُقَلِّلُ - فعل مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي بزيادة حرف واحد من باب تفعيل و مصدره «تقليل» - متعدّد معلوم - معرب / فعل ومع فاعله جملة فعلية

۴۰. گزینه ۲ درست است.

تتكوّن - فعل مضارع - للغائبة - مزيد ثلاثي بزيادة حرفين من باب تفعّل - لازم - معلوم - معرب / فعل ومع فاعله جملة فعلية

۴۱. گزینه ۴ درست است.

الناضجة - اسم الفاعل من «نضج» - للمفرد المؤنث - معرب - معرّف بأل / صفة لموصوفها «الثمرة»

۴۲. گزینه ۱ درست است.

يُنظَّفُ - يُنظَّفُ (مضارع باب تفعيل و معلوم است «تميز می‌کند») - بُعِدَ - بُعِدَ (بعد از)

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- تمساح پس از خوردن غذایش با روش عجیبی دندان‌هایش را تمیز می‌کند. ۲- دارکوب پرنده‌ای است که به تنه‌های درختان نوک می‌زند و در آن‌ها لانه می‌سازد. ۳- مار حیوانی است که روی شکمش راه می‌رود و پا ندارد. ۴- ماهی پرنده باله‌های بزرگش را می‌گستراند و روی سطح آب پرواز می‌کند.

۴۳. گزینه ۳ درست است.

سَرَّةٌ - سِرَّةٌ (رازش) - أضعف - أضعف (ناتوان‌ترین : اسم تفضيل)

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- نیاز را از نااهل طلب نکن زیرا آن سخت‌تر از مرگ است. ۲- دانش آموزان بخاطر احترام معلمشان برخاستند و با دقت به او گوش کردند. ۳- هر کس از پنهان کردن رازش ناتوان باشد بنابراین او از ناتوان‌ترین مردم است. ۴- همانطور که دیگران درختانی برای ما کاشتند ما هم درختانی می‌کاریم تا مردم از میوه‌هایش بخورند.

۴۴. گزینه ۴ درست است.

مستثنی منه در گزینه‌های ← ۱- شیء ۲- فاکهة ۳- مباراة ریاضية

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- هرگاه چیزی جز ادب زیاد شود، ارزان می‌شود. ۲- پدرم میوه‌ای جز سیب نخرید. ۳- در هیچ مسابقه ورزشی‌ای جز تنیس روی میز شرکت نکردم. ۴- بزرگترین نادانی فقط زیاده روی در ستایش و نکوهش است.

۴۵. گزینه ۲ درست است.

مَنْ - اَدَاتِ شَرْطٍ - كَانَ - فِعْلُ شَرْطٍ - هُوَ صَدِيقُكَ - جَوَابُ شَرْطٍ (جمله اسمیه)
ترجمه گزینه‌ها - چه کسی واژه نامه مشهوری به نام «القاموس» تألیف کرد که واژگان زیادی را به زبان عربی در بر می‌گرفت. ۲- هر کس بازدارنده از ستم و دشمنی باشد پس او دوست توست. ۳- چیزی که زبان را در شیوه و بیان پربار می‌کند داد و ستد واژگان میان زبان‌هاست. ۴- خداوند نمی‌خواهد شما را در تنگنا قرار دهد.

۴۶. گزینه ۳ درست است.

هرگاه اسم نکره‌ای ابتدا بیاید سپس همان اسم به صورت معرفه به «ال» در عبارت بعدی بیاید، با «آن» یا «این» ترجمه می‌شود.

مَدِينَةٌ - الْمَدِينَةُ

ترجمه گزینه‌ها - ۱- ابیاتی که آمیخته به فارسی و عربی می‌باشد ملمّع نامیده شده است و بسیاری از شاعران ایرانی ملمّعاتی دارند. ۲- یکی از مهاجمان تیم ما گل دومش را به ثمر رساند ولی داور گل را قبول نکرد. ۳- به شهری نزدیک اصفهان رسیدم آن شهر خیابان‌هایش تمیز بود. ۴- مرغ مگس کوچکترین پرنده روی زمین است. طول این پرنده پنج سانتی‌متر است.

۴۷. گزینه ۱ درست است.

در همه گزینه‌ها مستثنی منه حذف شده و حصر می‌باشند ولی در گزینه (۱) «لَغَةً» مستثنی منه می‌باشد بنابراین حصر نیست.

ترجمه گزینه‌ها - ۱- در مدرسه جز عربی و انگلیسی زبان دیگری یاد نگرفتیم. ۲- نادان را فقط در حال زیاد روی و کم روی (کوتاهی) می‌بینی. ۳- پیامبر (ص) جامه‌اش را در غزوه حنین فقط برای شیماء پهن کرد. ۴- دوستان با وفایم را تنها پس از حوادث روزگار شناختم.

۴۸. گزینه ۲ درست است.

در گزینه ۲ يُعْطَى فعل مجهول و المحسن، نائب فاعل و نوع آن اسم فاعل است.

در سایر گزینه‌ها: ۱- الْمُرْسَلُونَ : نائب فاعل و نوع آن اسم مفعول است. ۳- الْكَافِرُونَ : فاعل و نوع آن اسم فاعل است.

۴- الطَّالِبُ (الطالب) : فاعل و نوع آن اسم فاعل است.

ترجمه گزینه‌ها - ۱- پیامبران، تنها برای آموزش مردم فرستاده شده‌اند. ۲- فرمانروا دستور داد به نیکوکار، هزار دینار داده شود. ۳- فقط کافران از رحمت خداوند ناامید می‌شوند. ۴- دانش آموزان مسأله‌های ریاضی را بجز یک مسأله حل کردند.

۴۹. گزینه ۳ درست است.

منفی «سنستطیع» - كَلِمَةٌ نَسْتَطِيعُ

ترجمه گزینه‌ها - ۱- عرب‌ها کلمات وارد شده را مطابق اصل آن‌ها به زبان می‌آورند. (ماینطقون : به زبان نمی‌آورند) ۲- تیم ما در مسابقه فوتبال گل دیگری به ثمر رساند. (ما سَجَّلْ : به ثمر نرساند) ۳- خواهیم توانست زبانی را بدون کلمات وارد شده بیابیم. (لنستطیع : نخواهیم توانست) ۴- پول زیادی دارم تا به تو بدهم. (ما عندی : ندارم)

۵۰. گزینه ۴ درست است.

در گزینه‌های دیگر: ۱- العدل - الجور ۲- یروح - یعود ۳- یضیق - یَتَسَّع متضاد هستند.

ترجمه گزینه‌ها - ۱- روز عدل برای ستمکار سخت‌تر از روز ستم بر ستمدیده است. ۲- دانش آموزان معمولاً صبح به مدرسه می‌روند و ظهر به خانه‌هایشان بر می‌گردند. ۳- هر ظرفی با آنچه در آن قرار داده می‌شود تنگ می‌شود بجز ظرف علم که با آن فراخ می‌شود. ۴- از تو می‌ترسم و امید دارم و کمک می‌خواهم و نزدیک می‌شوم.

دین و زندگی

۵۱. گزینه ۴ درست است.

نتیجه تمسک به قرآن کریم و اهل بیت (ع)، جمله «لَنْ تَضَلُوا اَبْدًا؛ هرگز گمراه نمی‌شوید» در حدیث ثقلین است و نتیجه تشبیه

منزلت هارون به موسی در حدیث منزلت جمله «لا نبی بعدی: هیچ پیامبری بعد از من نیست» است که اشاره به ختم نبوت دارد. (ص ۸۷ و ۸۸ درس ۷ یازدهم)

۵۲. گزینه ۴ درست است.

سراسر عمر ظرف زمان توبه است اما بهترین زمان برای توبه، دوره‌ای است که امکان توبه بیشتر و انجام آن آسان‌تر و جبران گذشته راحت‌تر است؛ شیطان انسان را به «تسویف» می‌کشد، تسویف از ریشه «سوف» و به معنای امروز و فردا کردن و کار امروز را به فردا انداختن است، یعنی فرد گنهکار دائماً به خود می‌گوید: «به زودی توبه می‌کنم» و این گفته را آن‌قدر تکرار می‌کند، تا اینکه دیگر میل به توبه در او خاموش می‌شود و این حيله شیطان، بیشتر برای گمراه کردن جوانان به کار می‌رود. به او می‌گویند تو هنوز جوانی و فرصت توبه داری. (ص ۱۰۳ و ۱۰۷ درس ۸ دوازدهم)

۵۳. گزینه ۲ درست است.

حدیث سلسله الذهب: «کلمة لا اله الا الله حصى...» اشاره به مرجعیت دینی یعنی اقدام برای حفظ سخنان و سیره پیامبر (ص) دارد و با توجه به عبارت «بشروطها و انا من شروطها» موضوع ولایت ظاهری و «معرفی خود به عنوان امام بر حق» دریافت می‌گردد زیرا مقصود امام این بود که توحید تنها یک لفظ و شعار نیست، بلکه باید در زندگی اجتماعی ظاهر شود و تجلی توحید در زندگی اجتماعی با ولایت امام که همان ولایت خداست، میسر می‌گردد. (ص ۱۲۵ و ۱۳۶ درس ۱۰ و ۱۱ یازدهم)

۵۴. گزینه ۳ درست است.

با این که سال‌ها بعد، منع نوشتن حدیث پیامبر (ص) برداشته شد و حدیث نویسی رواج یافت، اما به دلیل عدم حضور اصحاب پیامبر (ص) در میان مردم به دلیل فوت یا شهادت، احادیث زیادی جعل یا تحریف شد، به طوری که احادیث صحیح از غلط به سادگی قابل تشخیص نبود. (ص ۱۱۳ درس ۹ یازدهم)

۵۵. گزینه ۱ درست است.

پیامبر در حدیث جابر پس از معرفی امام زمان (عج) می‌فرماید: «اوست که از نظر مردم پنهان می‌شود و غیبت او طولانی می‌گردد تا آنجا که فقط افرادی که ایمان راسخ دارند، بر عقیده به او باقی می‌مانند.» (ص ۸۶ درس ۵ یازدهم)

۵۶. گزینه ۳ درست است.

امام باقر (ع) در پاسخ محمدبن مسلم که سؤال کرده بود: حال اگر این توبه شکستن را بارها تکرار کند و پس از هر گناه باز هم توبه کند و از خدا طلب بخشش نماید باز هم قبول است؟ امام جواب فرمود: هر وقت مؤمن با استغفار و توبه به سوی خدا باز گردد، خدا هم با بخشش به سوی او باز می‌گردد. سپس امام این آیه را خواند: «اوست که توبه بندگان را می‌پذیرد و گناهان را می‌بخشد و می‌داند که چه می‌کنید.» سپس امام به محمدبن مسلم تذکر داد و فرمود: «مراقب باش مؤمنین را از رحمت خدا مأیوس نکنی.» (ص ۱۰۳ درس ۸ دوازدهم)

۵۷. گزینه ۱ درست است.

تغییر و تبدیل حکومت عدل نبوی به سلطنت، جامعه مؤمن و فداکار عصر پیامبر اکرم (ص) را به جامعه‌ای راحت طلب، تسلیم و بی‌توجه به سیره و روش پیامبر اکرم (ص) تبدیل کرد این تغییر فرهنگ، سبب شد که ائمه اطهار (ع) با مشکلات زیادی روبه‌رو شوند و نتوانند مردمان آن دوره را با خود همراه کنند. (ص ۱۱۶ درس ۹ یازدهم)

۵۸. گزینه ۴ درست است.

یکی از چالش‌های پس از رحلت پیامبر (ص)، «تبدیل حکومت عدل نبوی به سلطنت» بود، پس از گذشت مدتی پس از رحلت ایشان جاهلیت با شکلی جدید وارد زندگی اجتماعی مسلمانان شد و شخصیت‌های با تقوا، جهادگر و مورد احترام پیامبر منزوی شدند و طالبان قدرت و ثروت جایگاه و منزلت یافتند و این خود بازگشت به جاهلیت بود و عبارت قرآنی ﴿انقلبتم علی اعقابکم﴾ نشانگر آن است. (ص ۱۱۶ درس ۹ یازدهم)

۵۹. گزینه ۲ درست است.

قرآن کریم در سوره شمس می‌فرماید: ﴿فالمها فجورها و تقواها قد افلح من زکاه و قد خاب من دساها﴾: «هر کس آن [نفس] را پاک گرداند قطعاً رستگار شد و هر کس آن را آلوده کرد قطعاً محروم شد» آثار گناه عبارتند از ۱- قساوت قلب ۲- سلب توفیق ۳- از بین بردن آرامش خاطر است (ص ۸۷ و ۹۴ درس ۷ دوازدهم انسانی)

۶۰. گزینه ۲ درست است.

در واقعه غدیر خم پیامبر (ص) از حاضران خواست که مطالب گفته شده را به غایبان برسانند، پس از آن مردم برای عرض تبریک و شادباش به سوی امام آمدند و با وی بیعت کردند و در زمان نزول آیه ولایت که در آن ویژگی‌های سرپرست حقیقی مسلمانان بیان شده است، وقتی مردم از محتوای آیه ولایت باخبر شدند، تکبیر گفتند و رسول خدا (ص) نیز، ستایش و سپاس پروردگار را به جا آورد. (ص ۸۵ و ۸۹ درس ۷ یازدهم)

۶۱. گزینه ۱ درست است.

در تبیین معارف اسلامی متناسب با نیازهای نو که از اقدامات مرجعیت دینی امامان (ع) است، با گسترش سرزمین‌های اسلامی، سؤال‌های مختلفی در زمینه‌های احکام، اخلاق و افکار و نظام کشورداری پدید آمد. امامان در مبارزه‌ای که با حاکمان جور داشتند و در راستای مجاهده ولایت ظاهری، از اصولی تبعیت می‌کردند که یکی از آنها، عدم تأیید حاکمان بود یعنی هیچ یک از حاکمان غیر قانونی عصر خویش را به عنوان جانشین رسول خدا (ص) تأیید نمی‌کردند و این موضوع را به شیوه‌های مختلف به مردم اطلاع می‌دادند. (ص ۱۲۶ و ۱۲۵ درس ۱۰ و ۱۱ یازدهم)

۶۲. گزینه ۳ درست است.

جابر بن عبدالله انصاری، از یاران خوب رسول خدا (ص) می‌گوید: در کنار خانه خدا و در حضور رسول خدا (ص) بودیم که علی (ع) وارد شد، رسول خدا (ص) فرمود: «برادرم به سویتان آمد سپس رو به سمت کعبه کرد و دست بر آن گذاشت و فرمود: سوگند به خدایی که جانم از دست قدرت اوست، این مرد و شیعیان و پیروان او، رستگارند و در روز قیامت، اهل نجات‌اند. و پس از آن بود که این آیه نازل شد و لذا منظور از «خیرالبریه» حضرت علی (ع) و پیروانش می‌باشند. (ص ۹۸ درس ۸ یازدهم)

۶۳. گزینه ۴ درست است.

امام علی (ع) درباره «فکر گناه» می‌فرماید: «من کثر فکره فی المعاصی دعته الیها»: «کسی که درباره معاصی زیاد فکر کند، گناهان او را به سوی خود می‌کشاند» گرچه فکر گناه مانند انجام گناه نیست و مجازات گناه را ندارد، اما زمینه‌ساز رفتن به سوی گناه است و لذا حضرت عیسی در سخن با حواریون فرمود: «... هر کس که فکر گناه را بکند مانند کسی است که در ساختمانی آتش روشن کند که در این صورت دود آتش، خانه را سیاه می‌کند، گرچه ظاهر خانه سالم است.»

(ص ۹۲ درس ۷ دوازدهم انسانی)

۶۴. گزینه ۱ درست است.

امام علی (ع) می‌فرماید: «زمین از حجت خدا (امام) خالی نمی‌ماند. اما خداوند، به علت ستمگری انسان‌ها و زیاده‌روی‌شان در گناه، آنان را از وجود حجت در میان‌شان بی‌بهره می‌سازد.» (صحیح بودن بخش اول همه گزینه‌ها) و این محرومیت به خاطر ارتکاب گناه است و این موضوع در آیه شریفه ﴿ذلک بان الله لم یک مغیراً نعمه انعمها علی قوم حتی یغیروا ما بانفسهم و ان الله سمیعٌ علیمٌ﴾ «خداوند نعمتی را که بر قومی ارزانی کرده است، تغییر نمی‌دهد مگر آنکه آنها خود وضع خود را تغییر دهند.

همانا که خداوند شنوا و داناست.» (ص ۱۵۰ درس ۱۲ یازدهم)

۶۵. گزینه ۲ درست است.

در دوره غیبت امام زمان (عج) نه امکان حکومت و ولایت ظاهری است و نه امکان تشکیل جلسات درس و تعلیم معارف و احکام دین توسط ایشان، برای همین این بهره‌مندی منحصر به ولایت معنوی می‌شود که نیازمند ظاهر بودن بین مردم نیست و ایشان به اذن خداوند از احوال انسان‌ها آگاه است و در نامه‌ای به شیخ مفید (ره) از علمای بزرگ اسلام می‌فرماید: «ما از اخبار و احوال شما آگاهیم و هیچ چیز از اوضاع شما بر ما پوشیده و مخفی نیست.» این موضوع پاسخ به این سؤال است که رهبری امام زمان (عج) در عصر غیبت چگونه انجام می‌پذیرد. (ص ۱۵۱ درس ۱۲ یازدهم انسانی)

۶۶. گزینه ۳ درست است.

در گزینه ۱ امام کاظم (ع) صحیح است.

در گزینه ۲ امام باقر (ع) صحیح است.

در گزینه ۴ امام رضا (ع) صحیح است.

(ص ۱۴۰ الی ۱۴۲ درس ۱۱ یازدهم)

۶۷. گزینه ۲ درست است.

باید به گونه‌ای زندگی کنیم سبب بدبینی دیگران نیست به شیعیان نشویم و بدانیم که شیعه بودن تنها به اسم نیست بلکه اسم باید با عمل همراه باشد تا پیرو حقیقی پدید آید، امام صادق (ع) خطاب به شیعیان فرمودند: «مایه زینت و زیبایی ما باشید، نه مایه زشتی و عیب» و امام هادی از طریق و کلا با شیعیان ارتباط داشتند ولی در دوره غیبت صغری امام زمان (عج) از طریق نائبان بوده است. (ص ۱۴۲ و ۱۴۳ درس ۱۱ یازدهم)

۶۸. گزینه ۱ درست است.

قساوت قلب حالتی است که قلب انسان نسبت به حق تسلیم نیست، تا آنجا که نصیحت (موعظه) هیچ نصیحت کننده در او اثر نمی‌کند. این حالت با «تکرار گناه» پیدا می‌شود. قرآن کریم به گناهکاران خطاب می‌کند و با مثال وضع آنان را توضیح می‌دهد: «سپس دل‌هایتان پس از آن سخت شد، همانند سنگ یا سخت‌تر از سنگ. زیرا که از بعضی سنگ‌ها جویباران را می‌شکافد و از بعضی از آنها آب بیرون می‌آید و برخی از آنها از عظمت و خشیت خداوند فرو می‌افتد.» (ص ۹۴ درس ۷ دوازدهم انسانی)

۶۹. گزینه ۳ درست است.

همین که انسان از بعد از ارتکاب گناه، در دل احساس پشیمانی کند و زبان حالش این باشد که «چقدر بد شد! چرا به فرمان خدا بی توجهی کردم، دیگر این کار انجام نمی‌دهم.» توبه انجام شده و گناه بخشیده می‌شود و امام باقر (ع) می‌فرماید: «برای توبه کردن پشیمانی کافی است.» (ص ۱۰۰ درس ۸ دوازدهم)

۷۰. گزینه ۴ درست است.

امام علی (ع) براساس عدالت بی‌مانند خویش وقتی خیردار شد که فرماندارش در بصره در یک مهمانی شرکت کرده که فقیران حضور نداشتند... به او نوشت: «... من که امام شما هستم، از این جهان به دو جامه کهنه، بسنده کرد، و از خوراکی‌ها به دو قرص نان، بدانید که شما نمی‌توانید این گونه زندگی کنید؛ لیکن مرا در پارسایی و تلاش و پاکدامنی و درستکاری یاری نمایید.» (ص ۱۰۳ و ۱۰۴ درس ۸ انسانی)

۷۱. گزینه ۱ درست است.

همراهی حضرت علی (ع) با حق، بیانگر عدالت و عصمت و علم ایشان است: «علی مع الحق و الحق مع علی» اما جامع این صفات، عصمت است زیرا کسی که معصوم است باید ظلم نکند و آگاهی و علم به گناهان داشته باشد. (ص ۹۹ بخش تفکر در حدیث درس ۸ یازدهم)

۷۲. گزینه ۳ درست است.

توبه نه تنها گناه را پاک می‌کند، بلکه اگر ایمان و عمل صالح نیز به دنبال آن بیاید، گناهان را به حسنات تبدیل می‌کند، خداوند در قرآن کریم می‌فرماید: «کسی که باز گردد (توبه = بازگشت) و ایمان آورد و عمل صالح (کار شایسته) انجام دهد، خداوند گناهان آنان را به حسنات (نیکی‌ها) تبدیل می‌کند زیرا خداوند آمرزنده و مهربان است.» (ص ۱۰۲ درس ۸ دوازدهم انسانی)

۷۳. گزینه ۳ درست است.

خدای متعال به حضرت داود (ع) فرمود: ای داود! اگر روی گردانان از من می‌دانستند که چگونه انتظار آنها را می‌کشم و شوق بازگشتشان را دارم، بدون شک از شوق آمدن به سوی من جان می‌دادند و بندبند وجودشان از محبت من از هم می‌گسست. و حدیث امام علی (ع) درباره تخلیه و پیرایش از گناه این است که:

التوبة تطهر القلوب و تغسل الذنوب: توبه دل‌ها را پاک می‌کند و گناهان را می‌شوید. (ص ۹۸ و ۱۰۱ درس ۸ دوازدهم)

۷۴. گزینه ۲ درست است.

امام علی (ع) در یکی از سخنرانی‌ها، خطاب به مردم فرمود: «به زودی پس از من زمانی فرا می‌رسد که در آن زمان، چیزی پوشیده‌تر از حق و آشکارتر از باطل و رایج‌تر از دروغ بر خدا و پیامبرش نباشد... در آن ایام، در شهرها، چیزی ناشناخته‌تر از معروف و چیزی شناخته‌تر از منکر و گناه نیست.» (ص ۱۲۳ درس ۱۰ یازدهم)

۷۵. گزینه ۴ درست است.

شاکرین در آیه شریفه ﴿و ما محمد الا رسول قد خلت من قبله الرسل ... و سیجزی الله الشاکرین﴾ کسانی هستند که در مسیر راه پیامبر (ص) و پیروی از ائمه اطهار (ع) ثابت قدم‌اند و تزلزل در عقیده نداشتند و اگر تحول معنوی و فرهنگی ایجاد شده در عصر پیامبر (ص) و دو میراث‌گرانقدر آن حضرت یعنی قرآن کریم و ائمه اطهار (ثقلین) نبود جز نامی از اسلام باقی نمی‌ماند. (ص ۱۱۱ و ۱۱۲ و ۱۱۳ درس ۹ یازدهم)

معارف و اقلیت‌های دینی

۵۱. گزینه ۴ درست است.

در تناقض دو اصل حس و ماده ظهور می‌کند.

۵۲. گزینه ۴ درست است.

علوم تجربی هرگز نمی‌تواند وجود خدا را انکار نماید.

۵۳. گزینه ۲ درست است.

انکار خدا ندارد.

۵۴. گزینه ۳ درست است.

زیرا در به وجود آمدن خود نیازمند عوامل هستند.

۵۵. گزینه ۱ درست است.

فرض نیاز به غیر و حضور دیگری برای او مُحال است.

۵۶. گزینه ۳ درست است.

در نهایت به موجودی که بی‌نیاز از علت باشد نیازمند بودن، اتفاق نظر دارند.

۵۷. گزینه ۱ درست است.

در مورد خدا و طبیعت بی‌نیاز اختلاف نظر دارند.

۵۸. گزینه ۴ درست است.

معتقدات انسان متکی بر دلیل، علم و منطق است و این از یک بیش عمیق ریشه می‌گیرد هر چند همه معتقدات این گونه نباشد.

۵۹. گزینه ۲ درست است.

مؤید مادیگری عقیدتی است.

۶۰. گزینه ۲ درست است.

آلوده و از هوای نفس پیروی می‌کند.

۶۱. گزینه ۱ درست است.

چیزی جز خود انسان نیست.

۶۲. گزینه ۳ درست است.

باید به تصفیه درون خود پرداخت.

۶۳. گزینه ۴ درست است.

تا به کمال وجودی خود برسند.

۶۴. گزینه ۱ درست است.

نقص، منشاء و سرچشمه بی‌عدالتی است.

۶۵. گزینه ۲ درست است.

انسان‌شناسی آن مکتب نامیده می‌شود.

۶۶. گزینه ۳ درست است.
انسان هیچ وقت به آنچه محدود و فانی است، مانند طبیعت قانع نمی‌شود.
۶۷. گزینه ۲ درست است.
بیانگر از خودبیبگانگی است.
۶۸. گزینه ۱ درست است.
انسان خود را هدف قرار دهد.
۶۹. گزینه ۳ درست است.
نیاندیشیدن به بالاتر از غرایز موجب گرفتاری انسان در عالم حیوانی می‌شود.
۷۰. گزینه ۴ درست است.
مامای تاریخ معرفی می‌نماید.
۷۱. گزینه ۱ درست است.
خودخواهی است و با اخلاص می‌توان با آن مبارزه کرد.
۷۲. گزینه ۳ درست است.
او را از چنگال تمام حقارت‌ها رها می‌سازد.
۷۳. گزینه ۳ درست است.
ایمان، چون که وارستم ز پیکار برون / بازگشتم سوی پیکار درون
۷۴. گزینه ۲ درست است.
یقیناً منشاء عمل خواهد شد.
۷۵. گزینه ۴ درست است.
امیال غریزی و نفسانی می‌باشند.

انگلیسی

Part A: Grammar and Vocabulary

۷۶. گزینه ۴ درست است.
در جای خالی اول از ضمیر انعکاسی *themselves* برای *Ali and Reza* باید استفاده کرد (رد گزینه‌های ۲ و ۳). از سوی دیگر در جای خالی دوم با توجه به ساختار «زمان گذشته استمراری + *while* + زمان گذشته ساده» باید از زمان گذشته استمراری استفاده کرد (رد گزینه ۱).
۷۷. گزینه ۱ درست است.
اسم *men* انسان است و نقش آن برای فعل *give up* فاعلی است، در نتیجه در جای خالی نیاز به ضمایر موصولی *who* یا *that* داریم (رد گزینه‌های ۲ و ۴). از طرفی چون *men* جمع است نمی‌توان از *has* استفاده کرد (رد گزینه ۳). همچنین دقت کنید که بعد از *give up* نیاز به فعل *ing* دار داریم (رد گزینه‌های ۳ و ۴).
۷۸. گزینه ۳ درست است.
بعد از ساختار *It is the first/second/ third/ .... time (that)* باید از زمان حال کامل استفاده کرد. از سوی دیگر در ساختار شرطی نوع دوم و در قسمت شرط برای تمام فاعل‌ها از *were* استفاده می‌کنیم.
۷۹. گزینه ۲ درست است.
با توجه به وجود *could* در جمله، نیاز به ساختار شرطی نوع دوم داریم. در نتیجه در قسمت شرط باید از زمان گذشته ساده استفاده کنیم. از سوی دیگر *house* برای جمله بعد از آن، نقش «قید مکان» را بازی می‌کند. پس نیازمند ضمیر موصولی *where* هستیم.

۸۰. گزینه ۳ درست است.

او به خارج رفت با این باور که این کار می‌تواند به او کمک کند تا آینده بهتری را برای خودش بسازد.

(۱) لحظه (۲) عادت (۳) باور / اعتقاد (۴) حالت

۸۱. گزینه ۱ درست است.

طبق گزارش، گنج‌های تاریخی و فراموش شده زیادی در خانه‌های قدیمی کشف شده‌اند.

(۱) گنج‌ها (۲) ارزش‌ها (۳) احساسات (۴) اقدامات

۸۲. گزینه ۴ درست است.

او دوست دارد تا در هتلی راحت در منطقه‌ای با دسترسی سریع به اماکن تفریحی مانند سینما و باغ وحش اقامت کند.

(۱) خاطره / حافظه (۲) موفقیت (۳) تأثیر (۴) دسترسی

۸۳. گزینه ۲ درست است.

او گل بسیار خوبی زد که با توجه به کیفیت بالایش به آسانی قابل پیش‌بینی بود.

(۱) ادعا کردن (۲) پیش‌بینی کردن (۳) حضور یافتن / شرکت کردن (۴) انتقال دادن

۸۴. گزینه ۱ درست است.

ما برنامه داریم تا کار خیریه‌ای را ترتیب دهیم و برای کمک به تحقیقات در مورد سرطان پول جمع کنیم.

(۱) کمک (۲) ریشه (۳) مشترک / رایج (۴) صلح

۸۵. گزینه ۳ درست است.

به بچه‌ها سر نخ‌هایی داده شد تا به آنها کمک کند تا پازل دشوار را حل کنند، اما تمام تلاش‌های آنها به شکست انجامید.

(۱) ورودی / مدخل دیکشنری (۲) ارتعاش / لرزش

(۳) سر نخ (۴) تأکید

۸۶. گزینه ۲ درست است.

نویسنده مشهور چندین کتاب را منتشر کرده است که بسیار مورد علاقه عموم قرار گرفته‌اند.

(۱) اختراع کردن (۲) منتشر کردن / چاپ کردن

(۳) تجربه کردن (۴) باعث شدن

۸۷. گزینه ۴ درست است.

تا آنجا که من می‌دانم، هیچ داروی شگفت‌انگیزی برای این بیماری قلبی نادر وجود ندارد.

(۱) رژیم غذایی (۲) سر و صدا (۳) توجه (۴) درمان / دارو

به اصطلاح wonder cure به معنای «داروی شگفت‌انگیز» دقت کنید.

همچنین توجه کنید که یکی از معانی condition "بیماری" است.

۸۸. گزینه ۱ درست است.

برای mission از حرف اضافه on باید استفاده کرد (رد گزینه‌های ۳ و ۴). از سوی دیگر با توجه به قید زمان recently باید

از زمان حال کامل استفاده کنیم (رد گزینه‌های ۲ و ۳). همچنین به یاد داشته باشید که بعد از کاما (,) بهیچ وجه از that

نمی‌توان استفاده کرد (رد گزینه‌های ۲ و ۴).

۸۹. گزینه ۳ درست است.

(۱) در طی (۲) در حالی که (۳) در سراسر (۴) دور تا دور

از میان کلمات بالا تنها ساختار throughout history به معنای «در سراسر تاریخ» درست می‌باشد. از during تنها در

صورتی می‌توان استفاده کرد که قبل از history یک صفت ملکی مانند its بیاید: during its history

۹۰. گزینه ۲ درست است.

(۱) شناسایی کردن (۲) بهبود دادن

(۳) حدس زدن (۴) تولید کردن / گسترش دادن

۹۱. گزینه ۱ درست است.
حرف اضافه in برای role استفاده می‌شود (رد گزینه‌های ۲ و ۴). از سوی دیگر بعد از اسم foundation نیاز به حرف اضافه of داریم (رد گزینه‌های ۳ و ۴).
۹۲. گزینه ۳ درست است.
(۱) بیان کردن (۲) ملحق شدن (۳) به دنبال بودن (۴) تبدیل کردن
۹۳. گزینه ۲ درست است.
متن اساساً در رابطه با چه چیزی بحث می‌کند؟
چگونه کودکان زبان می‌آموزند.
۹۴. گزینه ۴ درست است.
چرا نویسنده از جمله‌واره «که هنوز نمی‌توانند بند کفششان را ببندند» که زیر آن در پاراگراف ۱ خط کشیده شده است استفاده می‌کند؟
برای اینکه از ادعای قبلی در مورد توانایی ویژه کودکان برای یادگیری زبان حمایت کند.
۹۵. گزینه ۲ درست است.
براساس متن کدام‌یک از موارد زیر نادرست است؟
کودکان در سن ۳ یا ۴ سالگی می‌توانند قابلیت زبانی خوبی از خود نشان دهند به شرط اینکه به آنها آموزش داده شود که چگونه یک زبان را صحبت کنند.
۹۶. گزینه ۱ درست است.
طبق گفته جان وایتینگ، تمام عبارات زیر درباره نحوه یادگیری یک زبان توسط کودکان درست هستند بجز ----- .
آنها یک زبان را یاد می‌گیرند به خاطر اینکه به طور طبیعی قادر به انجام این کار هستند.
۹۷. گزینه ۱ درست است.
طبق متن، دلیل اصلی که یه تکه یخ روی سطح آب شناور می‌ماند چیست؟
وزن آن
۹۸. گزینه ۴ درست است.
کدام‌یک از موارد زیر براساس متن درست نیست؟
اندازه مولکول‌های آب وقتی به صفر درجه سلسیوس نزدیک می‌شود، کم می‌شود.
۹۹. گزینه ۲ درست است.
کلمه eventually که زیر آن در پاراگراف ۱ خط کشیده شده است از نظر معنایی به ----- نزدیک‌ترین است.
در نهایت / سرانجام
۱۰۰. گزینه ۳ درست است.
از متن چنین می‌توان برداشت کرد که -----
یخ نسبت به آب مایع فضای بیشتری را اشغال می‌کند.

ریاضی

۱۰۱. گزینه ۳ درست است.

$$x^2 = \frac{1}{8}(4x) + \frac{1}{2} \Rightarrow 2x^2 - x - 1 = 0$$

$$\Rightarrow x_1, x_2 = \frac{+1 \pm \sqrt{9}}{4} = \begin{cases} 1 \\ -\frac{1}{2} \end{cases} \text{ غیر قابل قبول}$$

۱۰۲. گزینه ۱ درست است.

معادله بر حسب X :

$$x^2 + 3mx + 2m^2 = (x + m)(x + 2m) = 0$$

$$\Rightarrow x_1 = -m, x_2 = -2m$$

در بین جوابها با جایگذاری مقادیر فوق گزینه ۱ البته فقط به ازای $x = -m$ صحیح است.

۱۰۳. گزینه ۳ درست است.

$$\frac{1}{n}A - \frac{1}{n+2}A = \frac{1}{12}A \Rightarrow \frac{n+2-n}{n(n+2)} = \frac{1}{12}$$

$$\Rightarrow n^2 + 2n = 24 \Rightarrow n(n+2) = 24 \Rightarrow n = 4$$

پس قبل از حذف ۶ نفر بوده‌اند.

۱۰۴. گزینه ۲ درست است.

از آنجایی که ویژگی مجهول جامعه می‌باشد.

۱۰۵. گزینه ۲ درست است.

با تغییر بزرگ‌ترین داده، میانه تغییر نخواهد کرد.

۱۰۶. گزینه ۱ درست است.

$$\sigma(F) = \sigma\left(\frac{9}{5}C + 32\right) = \frac{9}{5}\sigma(C) = \frac{9}{5}30 = 54$$

۱۰۷. گزینه ۴ درست است.

$$\sum_{i=1}^{10} (x_i - 5)^2 = \sum_{i=1}^{10} (x_i - 12 + 12 - 5)^2 = \sum_{i=1}^{10} (x_i - 12)^2 + \sum_{i=1}^{10} (7)^2$$

$$+ 14 \sum_{i=1}^{10} (x_i - 12) = \sum_{i=1}^{10} (x_i - 12)^2 + 490 = 580$$

$$\Rightarrow \sum_{i=1}^{10} (x_i - 12)^2 = 90 \Rightarrow \delta = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^{10} (x_i - 12)^2}{10}} = \sqrt{9} = 3$$

۱۰۸. گزینه ۳ درست است.

از آنجایی که ۹۶٪ بین $\bar{x} - 2\sigma$ و $\bar{x} + 2\sigma$ قرار دارند پس ۲٪ بیش از $\bar{x} + 2\sigma$ می‌باشند بنابراین:

$$\bar{x} + 2\sigma = 45 \Rightarrow 2\sigma = 45 - 41 \Rightarrow \sigma = 2$$

۱۰۹. گزینه ۴ درست است.

۵۰٪ داده‌ها بین Q_1 و Q_2 قرار دارند پس ۵۰٪ آنها که خارج Q_1 و Q_2 هستند جواب مسأله یعنی گزینه ۴ خواهد بود.

۱۱۰. گزینه ۲ درست است.

$$a_1 = a_2 \Rightarrow a_n = a_1^{n-1}$$

$$a_n = (a_1)^n < (a_1)^{n-1} = a_{n-1} \quad \text{تنها در حالت } a_1 < 0 \text{ رخ می دهد.}$$

۱۱۱. گزینه ۱ درست است.

$$b_0 = 1 \Rightarrow b_1 = 1 \Rightarrow b_2 = 2 \times 1 \Rightarrow b_3 = 3 \times 2 \times 1$$

$$\Rightarrow \dots b_n = n(n-1) \times \dots \times 2 \times 1$$

$$\Rightarrow f(0) = f(n) = 1, f(x) = f(n-x)$$

پس یک تابع متقارن حول $\frac{n}{2}$ داریم که از ۱ شروع شده و به ۱ ختم می شود پس حداکثر $f(\frac{n}{2})$ است.

۱۱۲. گزینه ۴ درست است.

$$\begin{cases} a_4 = a_1 + 3d = b_1 + 3d' = b_4 \\ a_6 = a_1 + 5d = b_1 + 5d' + 10 = b_6 + 10 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} d - d' = \frac{b_1 - a_1}{3} \\ d - d' = \frac{b_1 - a_1}{5} + 2 \end{cases} \quad \underline{b_1 - a_1 = a}$$

$$\Rightarrow \frac{x}{3} = \frac{x}{5} + 2 \Rightarrow \frac{2x}{15} = 2 \Rightarrow x = 15$$

$$\Rightarrow d - d' = \frac{15}{3} = 5$$

۱۱۳. گزینه ۱ درست است.

$$S_n = \frac{n}{2}(2a_1 + d(n-1)) = dn^2$$

$$\Rightarrow na_1 + \cancel{n^2}d - \frac{nd}{2} = \cancel{dn^2}$$

$$\Rightarrow n(a_1 - \frac{d}{2}) = 0 \quad \left. \begin{array}{l} \\ n \neq 0 \end{array} \right\} \Rightarrow d = 2a_1$$

۱۱۴. گزینه ۲ درست است.

$$a_n = 6n - 3 = 6 - 6(n-1) \Rightarrow a_1 = 6, d = 6$$

$$S_n = \frac{n}{2}(a_1 + (n-1)d) = 12n$$

$$\Rightarrow \frac{n}{2}(6 + (n-1)6) = 12n \Rightarrow 6 + (n-1)6 = 24$$

$$\Rightarrow (n-1)6 = 18 \Rightarrow n-1 = 3 \Rightarrow n = 4$$

۱۱۵. گزینه ۴ درست است.

$$\frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d) = \frac{n}{2}(2b_1 + (n-1)d')$$

$$\Rightarrow 2a_1 - 2b_1 = (n-1)(d'-d) \Rightarrow 4 = 10 \cdot (d'-d)$$

$$\Rightarrow d' - d = 25$$

اقتصاد

۱۱۶. گزینه ۱ درست است.

$$۵۶/۰۰۰/۰۰۰ \times \frac{۱۲}{۱۰۰} = ۶/۷۲۰/۰۰۰$$

$$\text{مانده خالص} = ۵۶/۰۰۰/۰۰۰ - ۶/۷۲۰/۰۰۰ = ۴۹/۲۸۰/۰۰۰ \Rightarrow ۴۹/۲۸۰/۰۰۰ \div ۴ = ۱۲/۳۲۰/۰۰۰$$

$$\text{مانده آخر} = ۴۹/۲۸۰/۰۰۰ - ۱۲/۳۲۰/۰۰۰ = ۳۶/۹۶۰/۰۰۰$$

۱۱۷. گزینه ۴ درست است.

- عمده تفاوت کشورهای پیشرفته با کشورهای عقب مانده در درجه اول ناشی از میزان برخورداری از سرمایه‌های انسانی و نیروهای متخصص و در درجه دوم به دلیل گسترش علم و فرهنگ و سرمایه اجتماعی است.

۱۱۸. گزینه ۴ درست است.

برای حل اساسی مشکل در بلندمدت باید سیاست‌های جانب عرضه (مثل بهبود بهره‌وری، افزایش سرمایه‌گذاری و بهبود فضای کسب و کار) را در پیش گرفت.

۱۱۹. گزینه ۳ درست است.

ممکن است در برخی زمینه‌ها مردم و به عبارت دیگر، بخش خصوصی حاضر به سرمایه‌گذاری نشوند. دلیل این کار نیز می‌تواند عدم اطمینان از سودآوری، نیاز به سرمایه اولیه بسیار زیاد یا عوامل دیگر باشد. در این حالت، دولت ناچار به سرمایه‌گذاری در این زمینه می‌شود و کالاها و خدمات موردنیاز مردم را عرضه می‌کند. ارائه کالاها و خدمات عمومی مثل امنیت و آموزش و پرورش و بعضی از شاخه‌های صنعت که به سرمایه اولیه بسیار زیادی نیاز دارد (انحصارات طبیعی) - نظیر تولید فولاد - از این نوع است.

علاوه بر این، ممکن است در بعضی حالت‌های خاص، دولت به ناچار برخی مؤسسات تولیدی و تجاری را تحت پوشش بگیرد و بدین ترتیب در بازار تولید و عرضه بعضی کالاها و خدمات درگیر شود. این وضعیت به دلیل بروز جنگ تحمیلی در کشور ما اتفاق افتاد و دولت به ناچار مالکیت و اداره برخی واحدهای صنعتی و تولیدی را به عهده گرفت.

۱۲۰. گزینه ۲ درست است.

درآمد، متغیری جاری و دارایی یا ثروت، متغیری انباره است؛ به طور مثال سود یک شرکت یا حقوق یک کارمند، که ماهانه تحقق می‌یابد متغیری جاری است و اتومبیل یا ساختمان آنها، که دارایی و ثروت است متغیری انباره است و در طول زمان افزوده یا کاسته می‌شود.

فرق دارایی و ثروت این است که دارایی در فرایند تولید و مولد بودن و کسب عایدی است؛ اما ثروت راکد است.

۱۲۱. گزینه ۱ درست است.

نفت خام، ثروت عمومی است و همان‌طور که فروش فرش و اثاث خانه، نباید برای خانوار درآمد به شمار رود، منابع حاصل از صادرات و فروش نفت نیز درآمد محسوب نمی‌شود. این مطلب چند سالی است در بودجه کشور رعایت می‌شود و با تشکیل صندوق توسعه ملی، وجوه حاصل از فروش نفت خام و گاز طبیعی تولید شده پس از کسر هزینه‌های تولید، درآمد دولت به شمار نمی‌رود؛ بلکه ناشی از فروش ثروت عمومی است و برای زاینده‌گی مستمر و حفظ این ثروت‌های طبیعی باید به سرمایه مولد تبدیل شود.

۱۲۲. گزینه ۲ درست است.

استقراض برای تأمین هزینه‌های جاری، کار معقولی نیست. اما اگر وجوه قرض گرفته شده صرف سرمایه‌گذاری و امور مولد شود، می‌تواند راهگشا باشد. بهترین راه استقراض، قرض گرفتن از مردم از طریق فروش اوراق مشارکت است و بدترین آن، استقراض از بانک مرکزی است که موجب افزایش نقدینگی کشور می‌شود. دریافت وام از کشورهای دیگر و یا سازمان‌های بین‌المللی می‌تواند موجبات وابستگی کشور را فراهم آورد.

۱۲۳. گزینه ۴ درست است.

دولت با سیاست‌هایی نظیر افزایش بهره‌وری و امنیت اقتصادی، بهبود محیط کسب و کار، برنامه‌ریزی در جهت به کارگیری

فناوری‌های نوین، فعالیت‌های بخش تولید و عرضه را بهبود می‌بخشد.

همچنین با اجرای سیاست‌های مناسب تجاری و ارزی سعی می‌کند وابستگی و شکنندگی اقتصادی در مقابل تکان‌های داخلی و خارجی را بکاهد، و واردات غیر ضروری و مصرف بی‌رویه کالاهای وارداتی را کاهش دهد و صادرات را تشویق کند. بدین ترتیب تجارت خارجی را سامان می‌دهد. توجه به زیرساخت‌ها و سرمایه‌گذاری در مناطق محروم کشور هم از جمله سیاست‌های توسعه‌ای به شمار می‌رود.

۱۲۴. گزینه ۲ درست است.

$$\%۱۶ = ۱۴ + ۲ = \text{دهک هشتم} \quad \%۳ = ۴ - ۱ = \text{دهک سوم}$$

$$\%۱۸ = ۱۶ + ۲ = \text{دهک نهم} \quad \%۱/۵ = ۳ - ۱/۵ = \text{دهک اول}$$

$$\%۱۴ = ۱۲ + ۲ = \text{دهک هفتم}$$

$$\Rightarrow \text{دهک دهم} = ۱۰۰(-۱۸ + ۱۶ + ۱۴ + ۱۲ + ۸ + ۴ + ۳ + ۲ + ۱/۵) = ۲۱/۵$$

۱۲۵. گزینه ۴ درست است.

نکته قابل توجه اینکه سطح حداقل معیشت (خط فقر) از یک کشور به کشور دیگر یا از یک زمان به زمان دیگر متفاوت است و این امر منعکس‌کننده تفاوت در نیازها است. افرادی که در زمانی یا در کشوری، فقیر به شمار می‌روند، چه بسا در زمانی دیگر و یا در کشوری دیگر، فقیر محسوب نشوند.

به این وضعیت «فقر نسبی» می‌گویند. به عنوان مثال فردی که در آفریقای مرکزی بالای خط فقر است، چه بسا در همان زمان در آفریقای شمالی پایین خط فقر قرار بگیرد.

۱۲۶. گزینه ۱ درست است.

هر چه نسبت سهم دهک دهم به اول کمتر باشد چگونه $\frac{۲۱}{۳} > \frac{۲۰}{۲/۵} > \frac{۱۸}{۱/۵}$ پس از راست به چپ $A - C - B$ مناسب‌تر است.

۱۲۷. گزینه ۳ درست است.

«رشد» صرفاً به معنای افزایش تولید است؛ بنابراین مفهومی کمی است. اگر در جامعه‌ای میزان واقعی تولید در دوره‌ای معین نسبت به دوره قبل افزایش یابد، می‌گوییم در آن جامعه رشد صورت گرفته است؛ به عبارت دیگر هر گاه کشوری با برخورداری از عوامل تولید بیشتر مثل سرمایه‌گذاری بیشتر یا به کارگیری روش‌های بهتر و فناوری مناسب‌تر، ظرفیت تولیدی خود را افزایش دهد، می‌گوییم در مسیر رشد گام برداشته است. این افزایش می‌تواند ناشی از افزایش سطح زیرکشت، تأسیس کارخانه‌های جدید، گسترش و توسعه مراکز تولیدی و یا استفاده بهتر از امکانات و منابع و نظایر اینها باشد.

۱۲۸. گزینه ۱ درست است.

برای اندازه‌گیری توسعه در کنار درآمد سرانه از معیارهای دیگری نیز استفاده می‌شود؛ برای مثال، شاخصی به نام «شاخص توسعه انسانی» H.D.I وجود دارد که ترکیبی از چند شاخص، مثل تولید ناخالص ملی، نرخ باسوادی بزرگسالان، امید به زندگی، دسترسی به آب سالم و میزان ثبت نام واجدان شرایط تحصیل در مدارس است. با محاسبه شاخص HDI ملاحظه می‌شود که چه بسا کشورهای با درآمد سرانه مشابه، توسعه انسانی متفاوتی داشته باشند.

تعداد معدودی از کشورهای در حال توسعه که با داشتن یک ماده گران‌بهای معدنی (نظیر نفت) و صادرات زیادی از آن امکان دستیابی به درآمد سرانه زیاد را دارند (در کشور قطر با جمعیتی در حدود ۹۱۰ هزار نفر، تولید ناخالص داخلی سرانه سالانه به قیمت‌های ۲۰۱۱ حدود ۱۲۷۵۶۲ دلار PPP است) در حالی که رتبه ۳۲ را در شاخص توسعه انسانی دارد.

۱۲۹. گزینه ۴ درست است.

اولین کاری که برای سرمایه‌گذاری در بورس باید انجام داد، گرفتن «شناسه معاملاتی» با مراجعه به یکی از کارگزاری‌ها است. همان‌طور که بانک به مشتری خود شماره حسابی می‌دهد که مشتری با آن شماره شناخته می‌شود، سامانه معاملاتی بورس هم افراد را با شناسه معاملاتی آنها شناسایی می‌کند.

سپس خریدار سهام برای خرید باید به یکی از کارگزاری‌های بورس مراجعه، و از کارگزار تقاضای برگه درخواست خرید کند. کارگزار برگه‌ای را در اختیار او قرار می‌دهد. او علاوه بر تکمیل آن باید مبلغی را که می‌خواهد سرمایه‌گذاری کند به حساب

کارگزار واریز کند و فیش آن را به همراه برگه تکمیل شده تحویل کارگزار دهد و رسید بگیرد. طی زمان معینی، پس از آماده شدن اوراق سهام، مشتری با تحویل رسید قبلی به کارگزار، اوراق سهام خود را دریافت می‌دارد. علاوه بر خرید حضوری، اشخاص می‌توانند از طریق اینترنت نیز به خرید اقدام کنند و پس از عملیات، نمونه چاپی آن را به عنوان رسید دریافت نمایند. برای فروش سهام نیز فرد باید به کارگزار مراجعه، و قیمت مورد نظر را برای فروش تعیین کند تا کارگزار از سوی فروشنده اقدام کند.

دقت کنید بازار سرمایه هم محل عایدی و هم خطر (ریسک) است. به همین دلیل افراد باید فقط سرمایه‌های مازاد خود را بیابورند و به بورس نگاه کوتاه‌مدت نکنند. همچنین بهتر است به اصطلاح همه تخم مرغ‌های خود را در یک سبد نگذارند و سبد سهام تشکیل دهند. در غیر این موارد احتمال ضرر می‌رود.

۱۳۰. گزینه ۲ درست است.

بانک‌های توسعه صادرات و توسعه اسلامی بانک‌های توسعه‌ای هستند، بانک توسعه صادرات تخصصی است و مرکز بانک توسعه اسلامی در جده می‌باشد. بانک کشاورزی بانک تخصصی است که نقش تجاری دارد. بانک ملی، بانک تجاری است.

علوم و فنون ادبی

۱۳۱. گزینه ۳ درست است.

با خوانش ابیات مورد اشاره، احساس ناامیدی و وحشت از فرا رسیدن مرگ درک می‌شود.
علوم و فنون (۱)، صفحه ۷۱.

۱۳۲. گزینه ۴ درست است.

در گزینه ۴ حالت پندآمیز و اندرزی وجود دارد. در گزینه ۱ حالت شادی و نشاط، در گزینه ۲ حالت آرزومندی و در گزینه ۳ حالت اشتیاق هست.

علوم و فنون (۱)، صفحات ۷۱ تا ۷۳.

۱۳۳. گزینه ۲ درست است.

علوم و فنون (۱)، صفحه ۷۰.

۱۳۴. گزینه ۳ درست است.

وزن گزینه ۳ کوتاه و تند و ضربی و مناسب برای موضوعات حماسی (فعلون فاعلون فاعلون فعل) است. محتوا و موضوع: جنگ و فضای رزم است.

اما در سایر گزینه‌ها با وجود داشتن وزن (فعلون فاعلون فاعلون فعل) که برای حماسه است به موضوعاتی مثل «سیری ناپذیری در افراد»، «از دست رفتن نیروی جوانی» و «میدواری انسان‌ها به لطف و رحمت خداوند» اشاره شده است.

۱۳۵. گزینه ۴ درست است.

علوم و فنون (۱)، صفحه ۶۹.

۱۳۶. گزینه ۳ درست است.

و وزن آن، «مفاعیلن، مفاعیلن، فعولن» است؛ اما سایر گزینه‌ها، همگی، در وزن «فعولن» سروده شده‌اند.

۱۳۷. گزینه ۲ درست است.

و وزن آن «فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلن» است؛ اما دیگر گزینه‌ها، همگی، در وزن «فاعلاتن» و از خانواده «فاعلاتن» هستند.

۱۳۸. گزینه ۳ درست است.

بیت اول: «مفتعلن، فاعلات، مفتعلن، فاعلن» است و بیت دوم «مفتعلن، فاعلات، مفتعلن، فع» است.

گزینه (۱): وزن هر دو بیت «مفتعلن، فاعلات، مفتعلن، فاعلن» هستند.

گزینه (۲): وزن هر دو بیت «مفتعلن، مفتعلن، مفتعلن، مفتعلن» هستند.

گزینه (۴): وزن هر دو بیت «فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلن» هستند.

۱۳۹. گزینه ۴ درست است.

هجای هفتم باید کوتاه تلفظ شود و هجای کوتاه در نظر گرفته شود. (کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند «ی».)

۱۴۰. گزینه ۴ درست است.

وزن درست آن «مفتعلن، مفاعلهن، مفتعلن، مفاعلهن» است.

۱۴۱. گزینه ۴ درست است.

خواب ارغوانی اثر «علی موسوی گرمارودی» و تنگسیر هم اثر «صادق چوبک» است. علوم و فنون (۳)، صفحات: ۷۳ تا ۷۸.

۱۴۲. گزینه ۴ درست است.

علوم و فنون (۳)، صفحه ۷۹.

در آثار با نگاهی جزئی‌نگر به تضادها و تناقض‌های روحی انسان پرداخت شد.

۱۴۳. گزینه ۳ درست است.

وزن هر دو مصراع «فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلاتن» است.

سایر گزینه‌ها: گزینه ۱ وزن مصراع دوم «فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلاتن» است.

قُلْ	هَدْ	وَلْ	لَا	هْ	أ	حَدْ	چَشْ	م	بْ	دَزْ	رَو	ی	تْ	دور
—	U	—	—	U	U	—	—	U	U	—	—	U	U	U
	فاعلاتن			فاعلاتن	فاعلاتن			فاعلاتن	فاعلاتن			فاعلاتن	فاعلاتن	فَعْلِن

گزینه ۲ وزن هر دو مصراع «فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلاتن» است.

گَر	بْ	گَو	یِم	کِ	مَ	رَا	حَا	لِ	پَ	رِی	شَا	نِی	یَسْت
—	U	—	—	U	U	—	—	U	U	—	—	U	—
	فاعلاتن			فاعلاتن	فاعلاتن			فاعلاتن	فاعلاتن			فاعلاتن	فَعْلِن
رَن	گِ	رُحْ	سَا	ر	خَ	بَر	مِی	دَ	هَ	دَزْ	سِیْر	رِ	ضَمِیْر
—	U	—	—	—	—	—	—	U	U	—	—	U	—
	فاعلاتن			فاعلاتن	فاعلاتن			فاعلاتن	فاعلاتن			فاعلاتن	فَعْلِن

گزینه ۴ وزن هر دو مصراع «فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلاتن» است.

خُرْ	رَ	مَانْ	رَو	ز	کِ	جَانْ	مِی	رَ	وْ	دَنْ	طَ	لَ	بِت
—	U	—	—	U	U	—	—	U	—	—	U	U	—
	فاعلاتن			فاعلاتن	فاعلاتن			فاعلاتن	فاعلاتن			فاعلاتن	فَعْلِن
تَا	بِ	یَا	یَنْ	د	عَ	زِی	زَانْ	بِ	مُ	بَا	بَا	بَا	دَم
—	U	—	—	—	—	—	—	U	U	—	—	—	—
	فاعلاتن			فاعلاتن	فاعلاتن			فاعلاتن	فاعلاتن			فاعلاتن	فَعْلِن

۱۴۴. گزینه ۲ درست است.

وزن مصراع اول: مفعولن، فاعلهن، مفتعلن، فاعلهن

وزن مصراع دوم: مفتعلن، فاعلهن، مفتعلن، فاعلهن

طَو	طِی	گُفْ	تَا	سَ	مَنْ	بِهْ	بُ	وْ	دَزْ	سَبْ	زِ	کَو
—	—	—	—	U	—	—	U	U	—	—	U	—
	مفعولن			فاعلهن			مفتعلن	مفتعلن			فاعلهن	
بُو	یِ	عَنْ	بَر	گِ	رَفْتْ	رَفْ	گ	ز	کَا	فَو	رِ	تَاب
—	U	—	—	U	—	—	U	U	—	—	U	—
	مفعولن			فاعلهن			مفتعلن	مفتعلن			فاعلهن	

هجای کشیده (رفت) در پایان نیم مصراع بیت دوم

هجای کشیده (تاب) در پایان مصراع دوم

۱۶۰. گزینه ۳ درست است.

كَانَ حَمَلًا ← برده بود (حمل کرده بود) (رد گزینه های ۲ و ۴) - رَجُلٌ مُحْسِنٌ ← مردی نیکوکار (رد گزینه ۱) - أُكْيَاسًا ← کیسه‌هایی (رد گزینه های ۱ و ۴) - الْأَطْعَمَةَ ← خوراک‌ها (غذاها) (رد گزینه ۴) - لِكَيْلَا يَعْرِفَهُ ← تا این که او را نشناسند (رد گزینه های ۱ و ۴)
نکته : فعل « كان » به همراه فعل ماضی به صورت ماضی بعید ترجمه می‌شود.

۱۶۱. گزینه ۴ درست است.

(۴) میوه‌های ← میوه‌دادن - رشد کردند ← است

۱۶۲. گزینه ۱ درست است.

(۱) يُرَبُّونَ ← یُرَبِّي (هرگاه فاعل اسم ظاهر داشته باشیم ، فعل بصورت مفرد می‌آید)

۱۶۳. گزینه ۳ درست است.

(۳) خبر ← صفت

نکته : صفت برای جمع‌های غیر انسان به صورت مفرد مؤنث می‌آید.

۱۶۴. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها : (۱) « الزَّمْلَاءُ » : مستثنی منه و « واحداً » : مستثنی است. (۲) « كُتِبَهُمْ » : مستثنی منه و « واحداً » : مستثنی است. (۳) « كُلُّ نَفْسٍ » : مستثنی منه و « رَبِّ » : مستثنی است. (۴) « تَعَلَّبًا » : مستثنی است.
نکته : حصر در استثناء ، زمانی اتفاق می‌افتد که « مستثنی منه » از جمله حذف شده باشد.
ترجمه گزینه‌ها : (۱) همکاران ، به جز یکی از آنها نزد من نیامدند. (۲) دانش‌آموزان به جز اندکی از آن‌ها کتاب‌های درسی خود را مطالعه نمی‌کنند. (۳) هر کسی به جز پروردگار آسمان‌ها و زمین ، طعم مرگ را می‌چشد. (۴) در جنگل روستایمان حیوانی به جز یک روباه نیافتیم.

۱۶۵. گزینه ۴ درست است.

(۴) المُسَافِرِينَ : مستثنی منه و در سایر گزینه‌ها مستثنی منه حذف شده است.

ترجمه گزینه‌ها : (۱) جهان تنها یک دریاست و مردم فقط ماهی‌های آن هستند. (۲) آیا پاداش نیکی جز نیکی است. (۳) هیچ معبودی به جز الله وجود ندارد و ما تنها او را می‌پرستیم. (۴) مسافران را در اتاق مشاهده نکردم به جز یکی از آنان را.

۱۶۶. گزینه ۲ درست است.

(۲) كِلَا : (مبتدا و مرفوع به « الف » است.)

نکته : « كِلَا » (برای مذکر) و « كِلْتَا » (برای مؤنث) : از اسم‌های دائم الإضافة هستند که اعراب اسم مشی را می‌پذیرند.
ترجمه گزینه‌ها : (۱) اما این دانشمندان به نادان‌ها ، علم می‌آموزند. (۲) پس فرمود : هر دو گروه در راه خیر هستند. (۳) آناناس میوه‌ای است که پوست آن سفت و غیر قابل خوردن می‌باشد. (۴) هر چشمی در روز قیامت گریان است به جز سه چشم.

۱۶۷. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌ها : (۱) « يُحَكِّي » فعل مضارع مجهول است و سایر گزینه‌ها دارای افعال معلوم « يُرَبِّي » « يُفَكِّرُ » و « يُرَاقِبُ » هستند.

ترجمه گزینه‌ها : (۱) حکایت می‌شود که کشاورزی ، مزرعه بزرگی داشت. (۲) در مزرعه ، انواعی از پرندگان گوناگون را پرورش می‌داد. (۳) کشاورز ، شروع به اندیشیدن در مورد سبب گم‌شدن جوجه‌های پرندگان شد. (۴) او شبانه روز از مزرعه ، نگهداری می‌کرد.

۱۶۸. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها : « الرَّسُولُ دَخَلَ مَسْجِدًا » ، « جَمَاعَةٌ يَتَفَقَّهُونَ » و « جَمَاعَةٌ يَدْعُونَ » : جمله اسمیه - « دَخَلَ » ، « فَرَأَى » ، « يَتَفَقَّهُونَ » ، « يَدْعُونَ » ، « يَسْأَلُونَهُ » و « فَفَعَدَّ » جمله فعلیه هستند.

۱۶۹. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌ها: در گزینه جواب « قُرِئَتْ » (خوانده شد) فعل ماضی مجهول است و مستثنی منه « الصحف » نائب فاعل و مرفوع است اما در سایر گزینه‌ها به ترتیب « أحداً ، الأنبياء ، معبودا » مستثنی منه و مفعول به و منصوب هستند. ترجمه گزینه‌ها: (۱) امروز در کتابخانه مدرسه ، روزنامه‌ها خوانده نشد مگر یک روزنامه. (۲) افراد باهوش خردمند با کسی مشورت نمی‌کنند مگر با دانشمندان. (۳) خداوند به پیامبران عمر طولانی نداد مگر نوح. (۴) اهل ایمان معبودی را نمی‌پرستند مگر پروردگار جهانیان.

۱۷۰. گزینه ۴ درست است.

اصولاً ادات استثنا باید معنای « به جز ، مگر » بدهد در غیر این صورت ادات استثنا محسوب نمی‌شود. در گزینه ۱ و ۲ « أَلَّا » که مخفف « أن لا » است وجود دارد و در گزینه ۳ « ألا » به معنای آگاه باش حرف تنبیه است. ترجمه گزینه‌ها: (۱) پدران و مادران تصمیم گرفتند که فرزندانشان را در بحران رها نکنند. (۲) خداوند به ما دستور داد که دیگران را به‌خاطر عقایدشان دشنام ندهیم. (۳) خداوند به مؤمنان جنات خود را وعده داد ، آگاه باش که وعده خداوند حق است. (۴) ما در مسابقه فوتبال فقط پیشرفت برادران کوشایمان را می‌خواهیم ، ما در مسابقه فوتبال نمی‌خواهیم مگر پیشرفت برادران کوشایمان را.

تاریخ

۱۷۱. گزینه ۴ درست است.

درس ۸ صفحه ۹۷

جامعه ملل که برای کمک به حل و فصل اختلافات کشورها و جلوگیری از دشمنی میان کشورها پدید آمده بود. فاقد قدرت کافی برای تحقق این هدف بود و تصمیماتش ضمانت اجرایی لازم را نداشت. حضور نداشتن برخی از کشورها در این نهاد بین‌المللی نقش مهمی در ناکامی آن داشت. همچنین آمریکا و شوروی به آن نپیوستند.

۱۷۲. گزینه ۲ درست است.

درس ۸ صفحه ۱۰۰

آلمان از جمله کشورهایی بود که در نخستین سال‌های پس از جنگ جهانی اول شرایط اقتصادی وخیمی داشت؛ زیرا علاوه بر خرابی‌های حاصل از جنگ، مستعمراتش را از دست داده و محکوم به پرداخت غرامات سنگین شده بود.

۱۷۳. گزینه ۱ درست است.

درس ۸ صفحه ۱۰۱

پس از موفقیت نازی‌ها در انتخابات مجلس، هیتلر با حمایت صاحبان صنایع، اشراف زمین دار و افسران ارتش، صدراعظم آلمان شد.

۱۷۴. گزینه ۲ درست است.

درس ۷ صفحه ۹۱

در سوم اسفند ۱۲۹۹ کودتایی در تهران به وقوع پیوست که پیامد آن زوال سلسله قاجار و برآمدن حکومت پهلوی بود.

۱۷۵. گزینه ۴ درست است.

درس ۷ صفحه ۹۰ و ۹۱

آیرون ساید در قزوین با رضاخان ملاقات کرد و با توجه به اطلاعاتی که سیدضیاءالدین درباره او جمع آوری کرده بود، توانست وی را با اهداف خود هماهنگ کند. آیرون ساید بعد از آماده کردن رضاخان برای انجام کودتا، به تهران آمد و به احمدشاه چنین القا کرد که حرکت نظامی رضاخان به سوی تهران، برای حفظ کشور و سلطنت ضروری است. با آماده شدن شرایط، قوای قزاق در بامداد روز سوم اسفند ۱۲۹۹ وارد تهران شدند و بی‌آنکه با مقاومت جدی روبه رو شوند، نقاط حساس پایتخت را تسخیر کردند. در پی این حادثه، شاه تحت فشار انگلیسی‌ها به ناچار سیدضیاءالدین طباطبایی را به نخست وزیر منصوب کرد.

۱۷۶. گزینه ۴ درست است.

درس ۷ صفحه ۹۱ و ۹۲

هر چه توقف شاه در اروپا بیشتر طول می کشید، تبلیغات طرفداران رضاخان مبنی بر اینکه شاه علاقه‌ای به سرنوشت ایران ندارد، بیشتر می شد. با توجه به امنیتی که رضاخان به وجود آورده بود، محبوبیت او افزایش یافت؛ در همین حال، در اثر تبلیغات طرفداران رضاخان، بدبینی مردم نسبت به احمدشاه و گرایش به رضاخان نیز بیشتر شد.

۱۷۷. گزینه ۴ درست است.

درس ۱ صفحه ۱۲

احسن التقاسیم فی معرفه الاقالیم این اثر توسط مقدسی به نگارش درآمده است و در دسته نوشته‌های جغرافیایی قرار می گیرد. اما کتاب عیون الانبا فی طبقات الاطباء اثر ابن ابی اصیبه است و در دسته طبقات، انساب و فرهنگ‌های زندگی‌نامه‌ای قرار می گیرد.

۱۷۸. گزینه ۲ درست است.

درس ۲ صفحه ۱۷

مورخ در تاریخ نگاری روایی، روایت‌های مختلف و متعدد درباره موضوع واحد را با آوردن اسناد، ذکر می کند. مهم ترین ویژگی این نوع تاریخ نگاری در این بود که تاریخ نگاران، بدون هیچ دخل و تصرفی در روایت‌ها عیناً آنها را ذکر می کردند. تاریخ نگاری روایی در آغاز برای ثبت و ضبط سخنان و سیره پیامبر و صحابه ایشان بکار می رفت.

۱۷۹. گزینه ۱ درست است.

درس ۴ صفحه ۳۰

از آنجا که مرجع سیاسی قدرتمندی در یثرب وجود نداشت تا به اختلاف‌ها رسیدگی کند و مانع دشمنی و نزاع شود، هر گاه جنگی میان دو یا چند قبیله پیش می آمد برای مدت طولانی ادامه می یافت.

۱۸۰. گزینه ۲ درست است.

درس ۵ صفحه ۵۱

در هر حال، اعراب مسلمان طی نبردهایی، لشکریان رومی را شکست دادند و شهرهای مصر را یکی پس از دیگری به جنگ و یا به صلح گشودند. بررسی پیمان‌های صلح مصریان با مسلمانان در منابع تاریخی، نشان می دهد که محتوای پیمان‌های مذکور شباهت زیادی به قرار داد صلح بیت‌المقدس دارد. فتوحات مسلمانان در مصر، بیشتر نتیجه مقاومت نکردن مردم آن سرزمین در برابر سپاه اسلام بود.

جغرافیا

۱۸۱. گزینه ۳ درست است.

درس ۴ صفحه ۷۰

در حمل و نقل شهری پایدار به مردمی که نیازهای ویژه دارند، مانند افراد دچار معلولیت توجه می شود.

۱۸۲. گزینه ۱ درست است.

درس ۴ صفحه ۶۹

در بناب و میان‌دوآب اغلب خانواده‌ها دوچرخه دارند و بسیاری از مردم با دوچرخه به سرکار می روند. همایش‌های دوچرخه‌سواری نیز در این شهرها برگزار می شود.

۱۸۳. گزینه ۲ درست است.

درس ۴ صفحه ۶۷

برنامه‌ریزان تلاش کرده‌اند که برای مقابله با مشکلات حمل و نقل شهری تدابیری بیندیشند. گسترش حمل و نقل عمومی مهم‌ترین راهکار بهبود حمل و نقل شهری است. سامانه حمل و نقل عمومی یعنی سامانه‌ای که در آن مسافران با خودرویی که مالک آن هستند، سفر نکنند.

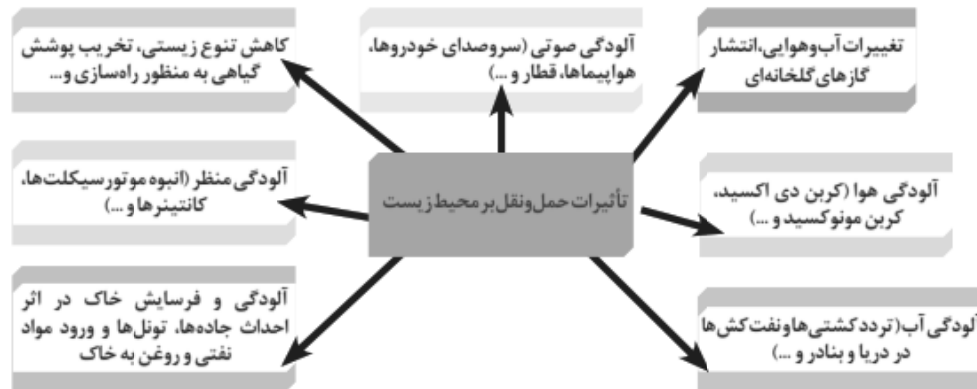
۱۸۴. گزینه ۳ درست است.

درس ۴ صفحه ۶۵

امروزه برنامه‌ریزان تلاش می‌کنند که در برنامه‌های مختلف به جای یک شیوه حمل کالا از مبدأ تا مقصد، از دو یا چند شیوه استفاده شود تا بتوان زمان و هزینه حمل و نقل را به خوبی مدیریت کرد.

۱۸۵. گزینه ۴ درست است.

درس ۴ صفحه ۶۳

۱۸۶. گزینه ۴ درست است.

درس ۱ صفحه ۶

زیست بوم‌ها جزء نواحی طبیعی هستند که هر یک به سبب پوشش گیاهی و زندگی جانوری خاصی که دارند از بقیه متمایز می‌شوند.

۱۸۷. گزینه ۴ درست است.

درس ۲ صفحه ۱۷

مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند. در پایه‌های قبلی با تقسیمات سیاسی مانند استان، بخش و شهرستان آشنا شدید. همچنین آموختید که کشورها با مرز از یکدیگر جدا می‌شوند. مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند.

۱۸۸. گزینه ۲ درست است.

درس ۲ صفحه ۱۲

انسان‌ها با پیشرفت در دانش و تولید ابزار و فناوری بر محیط‌های طبیعی غلبه کرده و این محیط‌ها را در اختیار گرفته‌اند؛ با وجود این، محیط‌ها و نواحی طبیعی همواره زندگی مردم را تحت تأثیر قرار داده است. محدودیت‌ها و موانع محیطی موجب می‌شود انسان‌ها برای کنترل محیط و شرایط خاص آن چاره‌اندیشی کنند و به ابداع ابزارهایی بپردازند. در واقع، هر ناحیه شرایط خاصی را به انسان‌ها ارائه می‌کند و انسان‌ها در چارچوب آن شرایط دست به عمل می‌زنند.

۱۸۹. گزینه ۱ درست است.

درس ۲ صفحه ۱۵ و ۱۶

هر چه به سمت بیابان صحرا، پیش می‌رویم، بارندگی کمتر و علف‌های ساوان کوتاه‌تر و تنک‌تر می‌شوند و کم‌کم به مراتع مداری که از علفزارهای کوتاه قد تشکیل شده است تبدیل می‌گردند. این مراتع در حاشیه صحرا به علت خشکی هوا به استپ‌های بیابانی تبدیل می‌شوند.

۱۹۰. گزینه ۴ درست است.

درس ۴ صفحه ۴۶

به طور کلی کارست، پدیده خوردگی و انحلال سنگ‌های آهکی است. آب‌هایی که با دی‌اکسیدکربن و هوا ترکیب می‌شوند، اسیدکربنیک تولید می‌کنند و با حل کردن آهک و گچ در خود می‌توانند موجب خوردگی و انحلال سنگ‌ها شوند. در ایران، اشکال کارستی به ویژه در کوه‌های زاگرس زیاد است.

جامعه‌شناسی

۱۹۱. گزینه ۳ درست است.

فرو ریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرتهای محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، فرصت بروز و ظهور پیدا کنند.

۱۹۲. گزینه ۱ درست است.

گسترش تجارت و به دنبال آن رشد صنعت، قشر جدید سرمایه‌داران را به وجود آورد؛ بدین ترتیب، اقتصاد کشاورزی فئودالی به اقتصاد صنعتی سرمایه‌داری متحول شد و روابط ارباب - رعیتی به روابط کارگران - سرمایه‌داران تغییر یافت.

۱۹۳. گزینه ۴ درست است.

زوال تدریجی قدرت کلیسا منجر به حاکمیت فئودال‌ها و اربابان بزرگ (کنت‌ها و لردها) شد.

۱۹۴. گزینه ۴ درست است.

دولت‌های سکولار غربی در حمایت از مبلغان مسیحی انگیزه دینی نداشتند. آنها همان‌گونه که در ابتدا برای حذف قدرت کلیسا و ایجاد سیاست سکولار حرکت‌های پروتستانی را به خدمت گرفتند، در این مرحله، از تبلیغ مسیحیت برای گسترش جهانی قدرت خود استفاده کردند. آنان با تبلیغ مسیحیت، فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را دچار اختلال می‌کردند و از طریق سازمان‌های فراماسونری نیز بر نخبگان سیاسی آن جوامع تأثیر می‌گذاشتند.

۱۹۵. گزینه ۳ درست است.

تک محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده، قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد و این پدیده، موجب وابستگی اقتصادی آنها به کشورهای استعمارگر می‌شود.

۱۹۶. گزینه ۱ درست است.

- تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت و کانون‌های صهیونیستی، نه تنها هویت فرهنگی جوامع غیرغربی را متزلزل می‌گرداند بلکه آشکارا برخلاف ارزش‌های دموکراتیک جهان غرب نیز هست.
- جهان غرب از طریق رسانه، فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را مدیریت می‌کند.

۱۹۷. گزینه ۲ درست است.

لیبرالیسم اولیه که بیشتر رویکردی فردی و اقتصادی داشت و به حمایت و دستگیری از فقرا قائل نبود، روابط اجتماعی ارباب رعیتی را در هم ریخت. کشاورزان را از بردگی رها کرد، به آنها اجازه داد تا مهاجرت کنند و درباره شیوه زندگی خود تصمیم بگیرند، موانع پیشین مانند غیرقابل فروش بودن زمین را از پیش پای صاحبان ثروت برداشت، کشاورزان را به کارگرانی تبدیل کرد که سرمایه وجود خود را به صاحبان ثروت و صنعت (سرمایه‌داران) می‌فروختند.

۱۹۸. گزینه ۲ درست است.

عبارت دوم:

ریکاردو، اقتصاددان مخالف دخالت دولت در اقتصاد، افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را موجب افزایش تولید نسل آنها و پیدایش مشکلات بعدی می‌داند.

۱۹۹. گزینه ۴ درست است.

دو جنگ اول و دوم به کشورهای اروپایی و غربی محدود نشدند بلکه همه جهان را درگیر خود ساختند. بعد از جنگ جهانی دوم نیز صلحی پایدار، برقرار نشد.

۲۰۰. گزینه ۲ درست است.

هانتینگتون از آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر با عنوان جنگ تمدن‌ها یاد می‌کند.

۲۰۱. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۲:

بحران‌های اقتصادی در ابتدا به کشورهای غربی محدود می‌شدند و از عوامل داخلی آنها اثر می‌پذیرفتند.

گزینه ۳:

آسیب‌های مربوط به فقر و غنا همواره متوجه قشرهای فقیر و ضعیف جامعه است، ولی آسیب‌های مربوط به بحران‌های اقتصادی تمامی جامعه را در بر می‌گیرد.

گزینه ۴:

بحران‌های اقتصادی در صورتی که کنترل نشود، می‌تواند به فروپاشی حکومت‌ها منجر شود.

۲۰۲. گزینه ۲ درست است.

- قدرت اجتماعی، بدون پذیرش و توافق دیگران پدید نمی‌آید.

- مشروعیت قدرت به این معناست که قدرت مطابق یک نظام عقیدتی و ارزشی اعمال شود.

- مدار مقبولیت، خواست و ارادهٔ کسانی است که قدرت بر آنها اعمال می‌شود.

۲۰۳. گزینه ۴ درست است.

قدرت نرم به شکل پنهان و از طریق نفوذ فرهنگی، با کمک ابزارهایی مانند رسانه‌ها و نهادهای آموزشی اعمال می‌شود.

۲۰۴. گزینه ۱ درست است.

- حکومتی براساس فضیلت و با اقلیت حاکمان براساس دسته‌بندی نظام‌های سیاسی ارسطو: آریستوکراسی

- نظام‌هایی که در آن اکثریت مردم در سرنوشت سیاسی خود تأثیرگذارند: براساس تعداد افراد تأثیرگذار و تصمیم‌گیرنده

- از شیوه‌ها و ابزارهای فرهنگی مانند هنر و رسانه برای مهندسی رضایت عمومی و توجیه برتری جویی خود استفاده می‌کند:

سلطه همونیک

۲۰۵. گزینه ۳ درست است.

جامعه‌شناسی تبیینی با منحصر کردن علم به علوم تجربی، ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را قابل مطالعه علمی

نمی‌داند؛ از این رو با ارزش‌زدایی و معنازدایی از قدرت، آن را به عنوان یک پدیدهٔ خنثی و فاقد معنا، مطالعه می‌کند.

فلسفه و منطق

۲۰۶. گزینه ۱ درست است.

هر الف ب است (موجب کلیه) برخی ب الف است. (موجب جزئی) برخی ب الف نیست. (سالبه جزئی) درس ۶ صفحه ۶۳

۲۰۷. گزینه ۴ درست است.

لفظ شرط لزوماً معنای شرط ندارد و دلالت بر عبارتی شرطی نمی‌کند. لذا قضیه گزینه ۴ حتمی است. در گزینه‌های ۱ تا ۳ با

وجود این که حرف شرط وجود ندارد اما معانی هر سه عبارت بر جملاتی شرطی دلالت دارد. درس ۶ صفحه ۶۰

۲۰۸. گزینه ۲ درست است.

بین قضایای فوق تناقض، تداخل و عکس مستوی می‌توان یافت ولی تضاد وجود ندارد. درس ۷ صفحه ۶۴

۲۰۹. گزینه ۱ درست است.

عکس این قضیه می‌شود «برخی دارای باطری‌ها موبایل هستند.» (صادق) متناقض آن «هیچ دارای باطری موبایل نیست»

(کاذب) درس ۷ صفحه ۶۳ و ۶۷

۲۱۰. گزینه ۳ درست است.

سالبه جزئی عکس لازم الصدق ندارد (رد گزینه ۱) موجب کلیه عکس هیچ قضیه محصوره‌ای نیست. (رد گزینه ۲) موجب

جزئی می‌تواند عکس مستوی موجب کلیه یا موجب جزئی باشد. (رد گزینه ۴) درس ۷ صفحه ۷۲

۲۱۱. گزینه ۱ درست است.

در شرط سوم هر یک از موضوع و محمول که در نتیجه علامت مثبت داشته باشد، در مقدمات هم باید علامت مثبت داشته

باشد. از آنجایی که خرگوش و شیر هر دو در نتیجه علامت مثبت دارند در مقدمات هم باید علامت مثبت داشته باشند که این

شرط فقط در گزینه ۱ وجود دارد. درس ۸ صفحه ۷۷

۲۱۲. گزینه ۳ درست است.

ابن سینا توضیح داد که قانون علیت از تجربه و آزمایش به دست نمی‌آید، بلکه برعکس، خودش پایه و اساس هر تجربه‌ای است. این قانون، یکی از قواعد اولیه تعقل است که انسان در شناخت هر پدیده‌ای از آن استفاده می‌کند. درس ۷ صفحه ۴۸

۲۱۳. گزینه ۱ درست است.

کانت تلاش کرد نشان دهد معرفت، حاصل همکاری عقل و حس است. درس ۸ صفحه ۵۷

۲۱۴. گزینه ۲ درست است.

ملاصدرا پیوند مستحکمی میان فلسفه و معرفت و حیانی برقرار کرد. درس ۸ صفحه ۵۵

۲۱۵. گزینه ۴ درست است.

نیروی عقل انسان می‌تواند در یافته‌های درونی خود تأمل کرده و به شناخت‌هایی برسد که به آن درون‌نگری می‌گوییم. شناخت اختیار و اراده نیز یک امر درونی است. انسان ویژگی‌های رفتار ارادی را درون خود می‌یابد. درس ۷ صفحه ۴۸

۲۱۶. گزینه ۳ درست است.

بسیاری از فلاسفه... (رد گزینه ۱) علم عقول فقط از راه شهود است (رد گزینه ۲) قوه استدلال مرتبه نازل از .... (رد گزینه ۴) درس ۷ صفحه ۵۰

۲۱۷. گزینه ۳ درست است.

در موارد تعارض میان دستاوردهای عقلی و داده‌های وحیانی باید تلاش خود را افزایش دهیم، از دانش دیگران بهره‌مند شویم و از تعارض‌های ظاهری بکاهیم. درس ۸ صفحه ۶۲

۲۱۸. گزینه ۲ درست است.

کانت این بخش از نظر تجربه‌گرایان را پذیرفت که عقل نمی‌تواند وجود اموری مانند خدا و نفس را اثبات کند. (رد گزینه ۱) او معتقد بود که مفاهیمی مانند وجود، علیت و ... جزء ساختار ذهن انسان هستند و اشیای خارجی در این ساختار قابل درک می‌باشند. (رد گزینه ۳) هم‌چنین عقل را به عنوان ابزار شناخت واقعیت خارجی، به فاعل شناسایی مفاهیم ذهنی تبدیل کرد. (رد گزینه ۴) درس ۷ صفحه ۵۴

۲۱۹. گزینه ۱ درست است.

فلاسفه مسلمان معتقدند عقل انسان اگر تربیت شود و رشد کند می‌تواند حقایق را آنگونه که عقول درک می‌کنند دریابد. عقل اولین مخلوق عالم فوق طبیعت است. (رد گزینه ۲) با علم حضوری خالق خود را درک نموده‌اند و هر دم در کار اداره و فیض رساندن هستند. (رد گزینه ۳ و ۴) درس ۸ صفحه ۵۹

۲۲۰. گزینه ۴ درست است.

مطابق دیدگاه ابن سینا در کتاب فلسفه یازدهم راجع به روح، جنین پس از طی دوره‌ای و تکمیل اندام و جوارح، خداوند روح انسانی را به او عطا می‌کند و نیز کاربرد دیگر عقل برای موجوداتی است که در قید زمان و مکان نیستند. درس ۷ صفحه ۵۰

روان‌شناسی

۲۲۱. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: هر گاه پردازش صرفاً بر ویژگی‌های حسی، مانند اندازه و شکل ظاهری محرک تکیه داشته باشد، پردازش ادراکی است.

گزینه ۲: هر چه پردازش ما مبتنی بر مفهوم باشد، شناخت شکل گرفته، پایدارتر و کارآمدتر خواهد بود.

گزینه ۴: در پردازش مفهومی، پردازش علاوه بر ویژگی‌های حسی تحت تأثیر ویژگی‌های کیفی قرار دارد.

۲۲۲. گزینه ۲ درست است.

- ابتدایی‌ترین و شاخص‌ترین جنبه رشد، رشد جسمانی - حرکتی است.

- یادگیری یکی از مهم‌ترین عوامل محیطی است که بر روی تغییرات رشدی تأثیر بسزایی دارد.

۲۲۳. گزینه ۴ درست است.

ادراک، فرایندی است که از طریق آن، محرک‌های مورد توجه را بازشناسی و به آنها معنا می‌بخشیم.

۲۲۴. گزینه ۱ درست است.

مفهوم حافظه‌کاری نشان‌دهنده این موضوع است که انواع حافظه را نمی‌توانیم صرفاً براساس زمان تقسیم‌بندی نماییم؛ بلکه میزان استفاده از اطلاعات، تعیین‌کننده در دسترس بودن یا عدم دسترسی به آن اطلاعات است.

۲۲۵. گزینه ۱ درست است.

روش پس‌خبا: از فنون بهسازی حافظه می‌باشد این روش از حروف اول پنج فن تشکیل شده است. جدول صفحه ۱۰۶ کتاب درسی

۲۲۶. گزینه ۳ درست است.

مسئله یک فرایند و جریان تحت کنترل است: وقتی فردی در حال حل مسئله است، کاملاً درگیر موضوع است و به آنچه انجام می‌دهد آگاهی کامل دارد. در جریان حل یک مسئله، هر چه جدی‌تر باشیم احتمال انتخاب راه حل بهتر، بیشتر است.

۲۲۷. گزینه ۴ درست است.

در روش خرد کردن، یک مسئله بزرگ به چندین مسئله کوچک تقسیم می‌شود. در این روش افراد مسئله‌های کوچک را حل می‌کنند تا به تدریج بتوانند به حل مسئله بزرگ دسترسی یابند.

۲۲۸. گزینه ۲ درست است.

تصمیم‌گیری یعنی، به ارزیابی راه‌های مختلف و انتخاب بهترین راه

۲۲۹. گزینه ۲ درست است.

توجه به یافتن راه حل‌ها مربوط به حل مسئله است.

۲۳۰. گزینه ۲ درست است.

تصمیمی که پدر مینا با آن مواجه است، هر چند دارای دو اولویت است، اما یکی از تصمیم‌گیری‌های مهم و پیچیده زندگی اوست.

۲۳۱. گزینه ۱ درست است.

ملاک‌های تصمیم‌گیری: هزینه‌ها / مزیت‌ها و خطر می‌باشد و اهمیت مربوط به انواع تصمیم‌گیری است.

۲۳۲. گزینه ۳ درست است.

در سبک تکانشی، فرد به صورت ناگهانی و با عجله و بدون محاسبه تصمیم می‌گیرد. در میان نوجوانان این گونه سبک تصمیم‌گیری، زیاد دیده می‌شود که بلافاصله با پشیمانی همراه است.

۲۳۳. گزینه ۴ درست است.

به مجموعه عوامل فرازیستی که باعث به حرکت در آوردن رفتار و شناخت ما می‌شود، نگرش می‌گویند.

۲۳۴. گزینه ۱ درست است.

نظام باورهای هر فرد و جامعه، موتور محرکه قوی جهت دستیابی به هدف‌های فردی و جمعی است.

۲۳۵. گزینه ۲ درست است.

وقتی شخص دارای دو شناخت هم‌زمان و در تضاد باشد، که با یکدیگر در تضاد است می‌گویند او دارای ناهماهنگی شناختی است.